

Vlaams
Parlement

stuk **728** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 22 oktober 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Economie

2010-2011

ingediend door de heer Kris Peeters,
minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid

INHOUD

Managementsamenvatting	3
1. Omgevingsanalyse.....	5
2. Bedrijven door crisis helpen	8
3. Meer en sterker ondernemerschap.....	14
4. Een meer groene economie.....	23
5. Meer groeiende ondernemingen	26
6. Een meer innovatieve en kennisintensieve economie.....	30
7. Een efficiënte en effectieve overheid	34
8. Bijlagen	44
8.1. Overzicht resoluties en moties	44
8.2. Regelgevingsagenda.....	45
8.3. Lijst afkortingen.....	48

Managementsamenvatting

Centraal in de beleidsvisie staat de duurzame transformatie van het Vlaamse economisch weefsel. De analyse luidt dat Vlaanderen omwille van de globalisering van de economie en de internationale concurrentie behoefte heeft aan meer en sterkere ‘open ondernemers’: ondernemers die open staan voor de mogelijkheden van duurzame economische groei, de vergroening van de economie en de kansen van nieuwe kennis en de ontwikkeling van activiteiten in nieuwe speerpunt domeinen, zoals slimme logistiek en de Flanders’care sectoren.

De noodzaak voor de realisatie van deze visie werd van bij de aanvang van de regeerperiode bijzonder scherp gesteld doordat onze bedrijven sterk in hun ontwikkeling geremd werden door de gevolgen van de economische crisis. Dit maakte de snelle uitvoering van een anti-crisisbeleid bij prioriteit noodzakelijk. Vanuit deze analyse werden daarom vijf strategische doelstellingen geformuleerd om de Vlaamse kmo’s en grote bedrijven te versterken en te richten op duurzame groei en transformatie. Deze doelstellingen luiden:

- Bedrijven door de crisis helpen
- Meer en sterker ondernemerschap
- Een meer groene economie
- Meer groeiende ondernemingen
- Een meer innovatieve en kennisintensieve economie.

Deze strategische doelstellingen van het economische beleid waarvan de prioriteiten voor 2010-2011 in deze beleidsbrief worden verduidelijkt moet een doorbraak kunnen tot stand brengen voor het bereiken van de doelstellingen over ondernemerschap in het Pact2020.

De doelstellingen van dit door het brede middenveld gedragen ViA-pact hebben in de eerste plaats betrekking op de competitiviteit van onze ondernemingen uitgedrukt in marktaandeelen. Daarnaast is er een forse klemtoon op het bewerkstelligen van een sterke ondernemerscultuur, de waardering voor ondernemerschap, de stijging van de oprichtingsratio en het ondernemerschap bij vrouwen, allochtonen en ouderen. Tenslotte is er de noodzaak om tot meer doorgroei van bestaande ondernemingen te komen en om de langetermijnvraag naar bedrijventerreinen te kunnen invullen. De economische doelstellingen van Vlaanderen in Actie kunnen niet los gezien worden van de ambitie in het Pact2020 om ook meer eco-efficiëntie op vlak van materialen en energie te realiseren en een verdere ontkoppeling van economische groei en het geheel van emissies en afvalproductie.

De nulmeting die de Studiedienst van de Vlaamse Regering in maart 2010 presenteerde leerde dat Vlaanderen de voorbije zes jaar aan marktaandeel won in de nieuwe EU-markten en in bepaalde groeimarkten zoals de Next-11. Op heel wat andere groeimarkten zoals BRIC en de Aziatische tijgers, maar ook Noord-Amerika zien we ons marktaandeel dalen. Voor ondernemerschap stelt men vast dat het aantal bedrijven netto blijft toenemen en het aandeel zelfstandigen in de beroepsbevolking vergelijkbaar is met het Europese gemiddelde. Vooral het ondernemerschap bij vrouwen hinkt echter achterop. Voor heel wat milieuparameters, zoals emissies en geproduceerd afval is er een voorzichtige loskoppeling van de groei van de economie.

Rond deze set van doelstellingen zijn verschillende beleidsacties geformuleerd waarbij wordt gewerkt aan drie essentiële hefboomen van het economisch beleid, m.n. een integrale benadering van de levenscyclus van de onderneming (van prestarters tot opvolging en overname), inzetten op cruciale succesfactoren (zoals de ontwikkeling van ondernemerstalent, ruimte om te ondernemen, kennisdiffusie en het verzekeren van toegang tot kapitaal) en het creëren van een ondernemerschapbevorderend omgevingskader bv. door administratieve vereenvoudiging, een

efficiënte overheid en een vernieuwend sectorbeleid. Deze hefboomen worden financieel ondersteund vanuit het Hermes-fonds of het fonds flankerend economisch beleid. In 2011 is hiervoor 233.696.000 Euro aan beleidskredieten voorzien en 234.954.000 Euro aan betalingskredieten.

De uitvoering van de belangrijkste projecten binnen het economische beleid wordt objectief opgevolgd in het kader van de monitoring van de realisatie van 'Vlaanderen in Actie' en het regeerakkoord. Op basis van het eerste monitoringrapport dat de Stafdienst van de Vlaamse regering heeft overgemaakt kan ondubbelzinnig worden vastgesteld dat de verschillende sleutelprojecten van het economische beleid goed zijn opgestart en op koers zitten. Geen van de projecten heeft enige vertraging. Er is het voorbije jaar dus hard gewerkt om adequaat in te spelen op de gevolgen van de crisis en om de fundamenteën te leggen van de noodzakelijke transformatie van onze economie naar 'open ondernemerschap'.

Er zal nu moeten geëvalueerd worden in welke mate de specifieke maatregelen in het kader van de crisis, zoals bv. de waarborgen voor overbruggingskredieten, voorlopig nog in stand moeten gehouden worden en hoe maatregelen die ook buiten de context van de financiële en economische crisis een meerwaarde hebben, zoals de monitoring van de kredietmarkt of de begeleiding van gefailleerden, op een meer structurele wijze in het beleidinstrumentarium kunnen worden ingebed.

Maar het komende jaar moet vooral aangegrepen worden om de economisch groei te verdiepen en te verduurzamen door er voor te zorgen dat de noodzakelijke beleidsmaatregelen en instrumenten in stelling zijn gebracht en kunnen bijdragen aan de transformatiestrategieën van onze ondernemingen.

De kerninitiatieven doorvoor zijn het vernieuwde actieplan ondernemerschap met als focus de ondernemerscultuur in onze samenleving en het onderwijs en impulsen voor meer er sterkere prestarters, het kaderdecreet ruimtelijk economie voor meer en duurzamere ruimte om te ondernemen, de uitvoering van de winkelnota, de stroomlijning van de instrumenten ter ondersteuning van een vergroening van de ondernemingen, de uitrol van de projecten van de 'gazellesprong', ook met het oog op de verdere internationalisering van onze bedrijven, de operationalisering van het nieuw industrieel beleid en de ontwikkeling van het Agentschap Ondernemen tot een slagkrachtig kenniscentrum over alle vormen van overheidssteuning.

1. Omgevingsanalyse

Economisch klimaat

De maatstaf om de economische toestand te meten is de **reële groei** van het BBP. Door de financiële en economische crisis begon de conjunctuur reeds af te zwakken op het einde van 2007. De daling van het reële BBP vanaf 2007 is ongezien. In 2007 was de reële groei in Vlaanderen nog 3,7%, waarna ze daalde tot 0,8% in 2008, met als dieptepunt -3,3% in 2009. De heropleving in 2010 en 2011 zal vrij krachtig zijn in Vlaanderen. Voor 2010 en 2011 wordt voor Vlaanderen een reële groei verwacht van 1,6% en 1,9%.

Het **Bruto Binnenlands Product (BBP)** per hoofd is de meest gebruikte maatstaf om de welvaart van een land of regio te meten. Voor Vlaanderen bedroeg het BBP per inwoner in 2009 27.600 euro koopkrachtpariteiten (KKP). Dat is 17% hoger dan het EU27 gemiddelde. Het Vlaamse Gewest presteert beter als het BBP, dat pendelaars voortbrengen, toegerekend wordt aan het gewest van woonplaats. Als het BBP per inwoner gecorrigeerd wordt voor de pendelbewegingen, dan bedroeg het Vlaamse BBP per inwoner 30.200 euro KKP. Dat is dan 27% hoger dan het EU27-gemiddelde. (bron: vrind). Eén van de belangrijkste componenten van het BBP per inwoner is de **arbeidsproductiviteit**. In 2009 was de arbeidsproductiviteit 67.300 euro KKP, dit is 26% meer dan het EU27-gemiddelde. (bron: vrind)

De impact van de conjunctuur op de werkloosheid is groot. De financiële en economische crisis heeft zich vertaald in snel oplopende werkloosheidscijfers. Vlaanderen telde in 2009 202.808 **niet-werkende werkzoekenden**, 20,1% meer werkzoekenden dan het jaar daarvoor. Het prille economisch herstel zorgt ervoor dat deze stijgende trend stabiliseert. Vlaanderen telt eind september 2010 211.868 niet-werkende werkzoekenden. Dat is -1,1% minder dan het jaar voordien. September 2010 is de eerste maand sinds de crisis die een daling op jaarbasis signaleert. Toch is nog 7,26% van de Vlaamse beroepsbevolking werkloos. (bron: vdab)

De economische crisis heeft ook zijn invloed op de investeringen. Er is een einde gekomen aan de stijgende trend van de voorbije jaren. Ondanks deze economische problemen is de daling toch beperkt gebleven. Op basis van de meest recente beschikbare gegevens wordt voor 2008 de **investeringsratio van de private sector** geraamd op 20,9%, vergeleken met 21,4% voor 2007. (bron: vrind)

Ondernemerschap

Eind 2009 waren er 551.000 **ondernemingen** in het Vlaams Gewest (2008: 538.000 ondernemingen). Na de sterke stijging van het aantal oprichtingen tot 2007, zien we een stabilisatie in de cijfers. In de periode 2002-2007 steeg het aantal oprichtingen van 27.604 naar 41.428 ondernemingen. Voor 2008 en 2009 werden respectievelijk 40.092 en 40.349 ondernemingen opgericht. De invloed van de economische crisis is ook merkbaar in het aantal faillissementen. In 2009 waren er 4.928 faillissementen, in 2008 waren dit er 4.223. (bron: Graydon en vrind) In 2010 zagen we in het voorjaar een zeker herstel in het aantal nieuw opgerichte ondernemingen. In de eerste zes maanden van 2010 werden 20.527 ondernemingen opgericht; 7% meer dan in dezelfde periode in 2009 (Bron: Graydon).

Uit de meest recente Eurobarometer-enquête blijkt dat de gemiddelde Belg geen uitgesproken negatief beeld heeft t.a.v. ondernemers. Er blijkt in 2009 toch een licht negatievere tendens dan bij de meting in 2007. 30% van de Belgen zou, als ze de keuze hadden, opteren voor een zelfstandige activiteit. Internationaal gezien scoren we met dit aandeel "**latent**" **ondernemerschap** onder het gemiddelde van Europa dat 45% bedroeg. De Eurobarometer peilt eveneens naar de impact van schoolopleiding op ondernemerschap. Uit de Eurobarometer 2009 blijkt dat 57% van de bevraagde Belgen vindt dat hun schoolopleiding hen geholpen heeft om een soort van ondernemende attitude te ontwikkelen. Dit aandeel ligt boven het Europese gemiddelde.

Vlaanderen telde volgens de berekeningsmethode van het Pact2020 in 2008 10% **sneltgroeiende ondernemingen**. Vergeleken met de andere gewesten, is dit geen slecht resultaat. Het Waalse Gewest noteerde 8,2%, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 9,8%. (bron: vrind)

Onderzoek en innovatie

De EU 2020-strategie, de nieuwe langetermijnstrategie van de Europese Unie en de opvolger van de Lissabonstrategie, hernieuwt de 3%-doelstelling voor O&O en legt de deadline op Europees niveau op 2020. In het Pact2020 is afgesproken dit aandeel te realiseren in 2014. De **uitgaven voor O&O in verhouding tot het BBP (O&O-intensiteit)** in het Vlaamse Gewest bereikten 2,03% in 2007. Alhoewel Vlaanderen hiermee nog een eind verwijderd is van het Europese streefdoel van 3%, scoort ze toch ruim boven het EU27-gemiddelde. De motor van de onderzoeksactiviteiten ligt bij de private sector. $\frac{3}{4}$ wordt privaat gefinancierd en $\frac{2}{3}$ van het onderzoek wordt uitgevoerd door de private sector. Ruim 61% van het O&O-personeel is ook toe te wijzen aan de private sector. (bron: speurgids 2010 en indicatorenboek 2009)

Vlaanderen slaagde er met 259,9 **patenten (EPO)** per miljoen inwoners anno 2006 vrij behoorlijk in om de onderzoeksinspanningen te laten resulteren in marktrijpe producten of diensten. Het octrooigedrag voor Vlaanderen nam de voorbije jaren toe. Vooral (multinationale) bedrijven zijn actief in het aanvragen van octrooien. Daarnaast profileren kenniscentra (bijvoorbeeld IMEC en VIB) en universiteiten zich meer en meer als octrooiaanvragers. (bron: vrind)

Uit de resultaten van de CIS enquête van 2009, uitgevoerd door ECOOM, bleek dat 52% van de Vlaamse **ondernemingen als innovatief bestempeld** kunnen worden. Hiermee zien we een daling van het percentage bedrijven dat de voorbije twee jaar een product- of procesinnovatie heeft doorgevoerd, of waar product- of procesinnovaties afgebroken werden of nog lopen. In de CIS enquête 2007 waren er nog 56% bestempeld als innovatief. De daling manifesteert zich vooral in de industrie (in tegenstelling tot diensten), en in de low tech sector (in tegenstelling tot high tech).

Procesinnovatie blijkt tegenwoordig het vaakst voor te komen. Ongeveer 36% van de Vlaamse bedrijven deed aan procesinnovatie. Uit de enquête blijkt dat grote ondernemingen meer (al dan niet voltooide) product- en procesinnovaties ontwikkelden dan kmo's. Bij procesinnovaties wordt meer samengewerkt (32%) dan bij productinnovaties (23%). Als partners om samen te werken, worden leveranciers (27%) en klanten/afnemers (21%) het vaakst genoemd. Daarna volgen consultants/commerciële laboratoria/O&O bedrijven en andere bedrijven uit dezelfde industriële groep (partners voor 18% van de innovatieve bedrijven). Universiteiten of instellingen van hoger onderwijs zijn eveneens een belangrijke partner (16%). Ongeveer 34% van de innovatieve bedrijven werken voor het ontwikkelen van innovaties samen met Belgische partners. Een kwart van de innovatieve bedrijven heeft samenwerkingsverbanden met partners in andere Europese landen. Ongeveer 8% heeft samenwerkingsverbanden met de Verenigde Staten. En 4% heeft samenwerkingsverbanden met een partner uit China en/of India. (bron: CIS 2009)

Internationaal ondernemen

Het aantal **directe buitenlandse investeringen** in België kende een stijgend verloop van 142 (2008) naar 146 (2009). Er is een duidelijk herstel van het aantal "greenfield" (nieuwe) projecten, namelijk 100 nieuwe investeringen op een totaal van 146 directe buitenlandse investeringen. De 146 projecten worden als volgt opgesplitst naar de verschillende regio's: 64 investeringen voor Vlaanderen (43,9%), Wallonië telt 57 investeringen (39%) en Brussel telt 25 investeringen (17,1%). De dalende trend in de buitenlandse investeringen blijft aanhouden voor Vlaanderen (2005: 110, 2006: 105, 2007: 89, 2008:74). (bron: Ernst & Young)

Het Vlaamse gewest is een open economie. De economische crisis blijft dan ook niet zonder gevolgen voor de **export**. In 2008 werd voor 266 miljard euro uitgevoerd. Dit is een beperkte groei van 1,1% ten opzichte van 2007. De sterke oriëntatie op de EU en op de buurlanden blijft bestaan. De groeiemarkten BRIC en Aziatische Tijgers kennen een tegengesteld verloop. De BRIC-landen kennen een stijgend aandeel in de Vlaamse export, terwijl het aandeel van de Aziatische Tijgers in de Vlaamse export daalt. (bron: vrind)

2. Bedrijven door crisis helpen

Ondanks de positieve vooruitzichten op het vlak van groei houden in Vlaanderen de faillissementen van bedrijven aan. In eerste 9 maanden van 2010 noteerde we in Vlaanderen een record aantal van 3.673 faillissementen. Dit is 9,5% meer dan in de zelfde periode in 2009. Echter de aangroei verminderd in sterkte. In vergelijking met de eerste drie kwartalen van 2008 nam in 2009 het aantal faillissement nog toe met bijna 21%. Het bureau Graydon ziet voor de 'faillissementenstorm' deels een verklaring in de effecten van de crisis. Toch kent volgens Graydon de aanwas van het aantal faillissementen ook andere oorzaken. Met name het feit dat de afgelopen jaren bijzonder veel nieuwe ondernemingen werden opgericht waardoor per definitie ook het aantal afvallers groter wordt. Bovendien stelt men vast dat er een belangrijke toevloed is van faillissementen van die bedrijven die het afgelopen anderhalf jaar bescherming zochten onder de Wet op continuïteit van ondernemingen.

Naast de dramatische impact voor de ondernemers hebben faillissementen ook bijzonder negatieve invloed voor de arbeidsmarkt. In 2010 gingen er als gevolg van het failliet van bedrijven 7.918 jobs verloren. In vergelijking met dezelfde periode in 2009 is het jobverlies meer dan 9% kleiner.

2.1. De waarborgregeling van PMV

De ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) verstrekt, in naam en voor rekening van het Vlaamse Gewest, waarborgen aan financiële instellingen, zoals banken en leasingmaatschappijen. Dat laat hen toe om meer financiering aan te bieden aan ondernemingen en dat tegen aantrekkelijker voorwaarden. PMV verleent twee soorten waarborgen. Zolang het waarborgbedrag onder anderhalf miljoen euro per onderneming blijft, vallen de verstrekte waarborgen onder de zogenaamde "generieke" Waarborgregeling. Voor hogere waarborgbedragen kan men een beroep doen op Gigarant.

In het licht van de crisis werd het toepassingsgebied van de generieke Waarborgregeling versoepeld en verruimd. De crisismaatregelen werden opgenomen in drie urgentiebesluiten. Het eerste urgentiebesluit voorzag in:

- de verhoging van de grens, waarvoor een automatische aanmeldingsprocedure voor de Waarborgregeling volstaat, van 500.000 euro naar 750.000 euro;
- de afschaffing van de verplichting voor de banken om bij gebruik van de Waarborgregeling welbepaalde zakelijke en persoonlijke zekerheden bij de ondernemers te vestigen;
- de mogelijkheid om voortaan ook kredieten voor bedrijfskapitaal van de Waarborgregeling te laten genieten.

Het tweede urgentiebesluit breidde het toepassingsgebied van de Waarborgregeling, dat tot dan toe beperkt gebleven was tot kmo's, uit tot alle ondernemingen. Het derde urgentiebesluit, is er in het najaar van 2009 gekomen op speciale vraag van de financiële instellingen. Die stelden vast dat heel wat ondernemers ten gevolge van de crisis met liquiditeitsproblemen werden geconfronteerd, waardoor ze niet langer konden voldoen aan hun afbetalingsverplichtingen in het kader van bestaande kredieten. Dit zgn. Urgentiebesluit ter maakt het mogelijk de Waarborgregeling ook in te schakelen voor overbruggingsfinanciering, om ondernemingen toe te laten tijdelijke liquiditeitsproblemen te overwinnen.

Die aanpassingen hebben hun nut duidelijk bewezen. Vergeleken met 2008, is in 2009 het gebruik van de Waarborgregeling meer dan verdubbeld tot 205.048.658 euro. Het aantal gewaarborgde dossiers groeide met 112%, van 705 dossiers in 2008 tot 1.495 dossiers in 2009. Sinds de start en tot eind september 2010 genoten al 5.228 ondernemers van de Waarborgregeling, voor een totaalbedrag van 621.840.122,5euro. Dankzij die waarborg konden zij bankkredieten krijgen voor in totaal ruim een miljard euro. De kredieten die dankzij de Waarborgregeling werden verstrekt, hebben op hun beurt voor bijna anderhalf miljard euro aan investeringen mogelijk gemaakt. Dat betekent dat voor elke euro waarborg meer dan 2,2 euro investeringen worden gerealiseerd. Dat wijst op de aanzienlijke hefboomwerking van de generieke Waarborgregeling. De verruiming naar overbruggingskredieten met het urgentiebesluit ter zorgde in de eerste drie kwartalen van 2010 voor 127 dossiers.

De regering wens de versoepelingen van het eerste urgentiebesluit zeker te handhaven. Daarnaast zal in het najaar van 2010 een onderzoek plaatsvinden naar de opportuniteit om de overige crisismaatregelen met betrekking tot de Waarborgregeling nog tot eind 2011 in stand te houden, dan wel vroeger stop te zetten.

De toename van het aantal dossiers bij Waarborgbeheer zet immers ook een druk op de verliesfinanciering. Enerzijds is er het effect van de toename van de productie, maar anderzijds laat ook de toename van faillissementen zich voelen in de uitbetalingen naar de banken. Daarom is bij de begrotingsopmaak voor 2010 een verhoging ingeschreven van de verliesfinanciering van de waarborgregeling met 9,4 miljoen euro.

Het is ook de bedoeling om in het najaar van 2010 bij de Europese Commissie een aanmeldingsprocedure op te starten met het oog op het optrekken van het maximale bedrag dat onder de Waarborgregeling kan worden gewaarborgd. De Waarborgregeling valt onder de Europese deminimis Vrijstellingsverordening. Die stelt dat er maximaal 1,5 miljoen euro per onderneming gewaarborgd kan worden om het toegestane steunplafond van 200.000 euro niet te overschrijden. De mogelijkheid wordt echter open gelaten om, mits aanmelding bij de Europese Commissie, het maximale waarborgbedrag op te trekken. Dat kan als op basis van een studie kan worden aangetoond dat daardoor het toegelaten steunplafond niet overschreden wordt. Dergelijke studie is momenteel in opdracht van PMV aan de gang. Het eindrapport zal in het najaar van 2010 worden opgeleverd. Verwacht wordt dat de studie zal aantonen dat de steunintensiteit van de Waarborgregeling van die grootteorde is dat het maximale toegelaten waarborgbedrag aanzienlijk kan worden opgetrokken. Verwacht wordt dat de Europese Commissie het licht op groen zal zetten voor de aanpassing ten vroegste midden 2011.

Begin 2009 werd **Gigant** opgericht om ad hoc crisiswaarborgen toe te kennen aan bedrijven die niet in aanmerking komen voor de generieke Waarborgregeling. Het gaat in dat geval om kmo's of grote ondernemingen die behoefte hebben aan waarborgen boven de anderhalf miljoen euro. Het is evenwel een tijdelijke maatregel, namelijk tot en met 31 december 2010. Het fonds beschikt over een totaal garantiebudget van anderhalf miljard euro. Eind september 2010 had Gigant voor een totaal bedrag van bijna 140 miljoen euro aan waarborgen toegekend. Zeven belangrijke ondernemingen in Vlaanderen zijn er op die manier in geslaagd om bankfinanciering te verkrijgen voor een bedrag van 336.363.500 euro. Er zitten nog verschillende dossiers in de pijplijn, zoals de waarborg voor de lening aan Volvo.

Het feit dat dit instrument bestaat biedt voor een aantal grote bedrijven en internationale vestigingen een hulpmiddel om met hun banken tot een oplossing te komen. Zo heeft Gigant het voorbije jaar met 64 bedrijven gesprekken gevoerd waartegenover globaal meer dan 4 miljard euro aan kredieten stonden. 42% van deze bedrijven had finaal geen waarborg nodig, maar was blij dat het een terugvalsbasis had. 39% (of ook 25 bedrijven) hebben al een waarborgaanvraag ingediend waarvan inmiddels al 15 bedrijven door intensief overleg met Gigant en de banken tot een oplossing kunnen komen.

Het is de bedoeling om de nodige stappen te ondernemen voor het handhaven van het wettelijk kader dat toelaat om ook na 31 december 2010 grote dossiers te waarborgen. Ook na afloop van de crisis kunnen de Gigant-waarborgen de noodzakelijke bijkomende werkingsmiddelen zijn om de groei van zowel kmo's als grote bedrijven mogelijk te maken en zo het algemeen economisch herstel in de hand te werken en te bestendigen. De Gigant-waarborgen kunnen effectief bijdragen tot het behoud en de transformatie van het industriële weefsel in Vlaanderen.

2.2. Ondersteuning van bedrijven in moeilijkheden

De cijfergegevens over voorlopig nog de aanhoudende hoge aantallen faillissementen onderstrepen het belang van specifieke beleidsinitiatieven op dit gebied. Om bedrijven te sensibiliseren voor een proactieve opstelling t.o.v. hun continuïteit werd het **Preventief Bedrijfsbeleid** in het leven geroepen. Dit beleid is gebaseerd op een akkoord tussen de sociale partners in de schoot van het VESOC. In dit akkoord wordt sterk de nadruk gelegd op het vrijwillige initiatief door de bedrijven, maar eveneens op aanmelding van mogelijke continuïteitsproblemen via werknemers. Het Agentschap Ondernemen wordt bij het uitbouwen van dit beleid geadviseerd door het daartoe opgerichte paritair samengestelde Comité Preventief Bedrijfsbeleid.

De tussenkomst van het Agentschap voorziet in 4 stappen:

Na sensibilisering (via website, nieuwsbrieven, infosessies, doorverwijzing via intermediairen en kredietverschaffers) en aanmelding van het bedrijf,

- financiële analyse i.f.v. overblijvende kapitaalsterkte,
- operationele analyse (ondernemingsscan),
- opmaak van een doorstartplan door erkende dienstverlener met tussenkomst van KMO-Portefeuille,
- begeleiding bij de implementatie daarvan door erkende dienstverlener met tussenkomst van EFRO project.

Sinds de opstart van het Comité in 2009 en na het vastleggen van de nodige werkwijzen, heeft het Agentschap Ondernemen belangrijke inspanningen geleverd tot bekendmaking van het initiatief. In het voorjaar van 2010 werd bv. in elke Vlaamse provincie een infosessie georganiseerd. In totaal schreven meer dan 700 geïnteresseerden in op dit evenement.

Intussen werden een 50-tal dossiers aangemeld. Hiervan zijn er nu twee die het volledige traject zullen rondmaken. Helaas moet worden vastgesteld dat de aanmelding in vele gevallen gebeurt nadat de financiële toestand van de onderneming te erg is geworden. Nochtans kan door het Agentschap worden doorverwezen naar maatregelen in het kader van de Wet op Continuïteit van Ondernemingen (Federale maatregel).

Bij een tussentijdse evaluatie van de maatregel begin 2010 werd vastgesteld dat een aantal elementen konden worden bijgestuurd.

Enerzijds de verbreding van het werkingsgebied (m.b.t. vereisten eigen vermogen t.o.v. maatschappelijk kapitaal), vermits geen bedrijven kunnen worden gesteund die “in moeilijkheden” verkeren, tenzij dit met gepaste argumentatie aan de Europese Commissie wordt aangemeld en aldaar wordt goedgekeurd.

Anderzijds is er de versterking van de synergie tussen het PBB stappenplan van de Vlaamse Overheid en de Federale Wet op Continuïteit van Ondernemingen. Dit zou toelaten om bedrijven die vallen onder de scope van de Wet op de Continuïteit van de Ondernemingen ook te ondersteunen bij de opmaak van doorstartplannen via de kmo-portefeuille. Tevens bestaat de bekommernis bij het Comité PBB om nog meer proactieve acties te ondernemen.

In het advies dat de SERV uitbracht wordt voorgesteld een aantal maatregelen uit te werken en deze voor een periode van een jaar ter evaluatie op te volgen. Deze maatregelen zijn:

- de uitbreiding van de bandbreedte tot en met ‘code rood’ met daaraan gekoppeld het aangepast wettelijk kader voor toepasbaarheid van de kmo-portefeuille. Daartoe zal een aanmelding bij de Europese Commissie gebeuren;
- er worden stappen gezet om de samenwerking tussen de rechtbanken van koophandel en het Agentschap Ondernemen efficiënt te organiseren;
- er wordt een initiatief ondernomen om het Agentschap Ondernemen toegang te verschaffen tot resultaten van de onderzoeken van handelskamers om effectief synergie te creëren tussen de Vlaamse preventiemaatregelen en de werking van de federale wet op continuïteit van ondernemingen.

2.3. Gefailleerden en armoede bij zelfstandigen

Zoals in de beleidsnota aangegeven, is er bij ondernemers die in moeilijkheden of in armoede verkeren nood aan psychologische, administratieve hulp en begeleiding. In dit kader werd aan de VZW ZENITOR voor het project **“Tussenstap - Noodhulp voor Vlaamse ondernemers”** een werkingssubsidie toegekend voor 2010 en 2011 voor de uitbouw van het contact- en informatiepunt Tussenstap. Vlaamse ondernemers in nood kunnen kosteloos beroep doen op Tussenstap voor vragen in verband met:

- bedreigingen voor het voortbestaan van hun zaak;
- een gedwongen stopzetting van hun onderneming;
- knelpunten die specifiek zijn voor tweedekansondernemers.

Het project Tussenstap zal een oplossing voor de hulpvragers trachten te vinden via het verstrekken van eerstelijnsinformatie en –advies. Daarvoor maakt men gebruik van vrijwilligers die vaak zelf een faillissement achter de rug hebben en zodoende goed kunnen inschatten waaraan de ondernemer nood heeft en wat hij op dat moment aankan. Al te vaak wordt uit het oog verloren dat de zakelijke moeilijkheden ook veel druk kunnen zetten op het privéleven van de ondernemer. Indien nodig wordt advies ingewonnen bij gespecialiseerde professionals. In het kader van Tussenstap zal ook onderzocht worden of zelfhulpgroepen een bijkomende meerwaarde kunnen betekenen voor ondernemers in nood. Hiertoe zal een eerste zelfhulpgroep worden opgericht. Via het informeren van welzijnswerkers, zoals OCMW's en CAW's, zal ook getracht worden de hulpverlening aan de ondernemers te verbeteren. Deze welzijnswerkers worden immers slechts in geringe mate met armoedesituaties van ondernemers geconfronteerd, waardoor ze onvoldoende kennis hebben kunnen opbouwen.

In de eerste drie kwartalen van 2010 waren er maandelijks meer dan 4.000 bezoekers op de website van Tussenstap. De vzw verwerkte in deze periode 930 persoonlijke hulpvragen. In 2011 zal een evaluatie plaatsvinden van deze beleidsacties naar gefailleerden om te komen tot een meer structureel georganiseerde dienstverlening.

2.4. Rentetoeelage bij Hinder Openbare door Werken

De maatregel **“Rentetoeelage bij Hinder Openbare door Werken”** tracht de gevolgen van openbare werken voor ondernemers zo beperkt mogelijk te houden. Begin 2009 werd deze maatregel bijgestuurd en sindsdien is er een duidelijke toename merkbaar van het aantal aanvragen (6 in 2007, 11 in 2008 en 32 in 2009). Onder de huidige voorwaarden - enkel tussenkomst voor nieuwe overbruggingskredieten - mag men voor dit niche-instrument rekenen op een jaarlijkse instroom van een 30-tal nieuwe dossiers.

Als gevolg van het niet ingeloste afnamepatroon, wordt in de beleidsnota economie 2009-2014 een snelle evaluatie en optimalisering van de rentetoeelage vooropgesteld. Het Agentschap Ondernemen heeft de maatregel eind vorig jaar geëvalueerd op basis van de opgedane ervaringen. Uit de contacten met zelfstandigen, ondernemers, bankiers en vertegenwoordigers van de lokale besturen kwam de nood aan een verlichting van de aflossingslast van de bestaande leningen in de periode dat de ondernemingen worden geconfronteerd met een belangrijke daling van de inkomsten, het sterkst naar voren. Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan starters en aan ondernemers die net grote investeringen hebben gedaan. Door middel van een aanpassing van het decreet van 7 juli 2006 werd voorgesteld de rentetoeelage uit te breiden naar de kredieten van zelfstandigen en KMO's die vóór de start van de openbare werken werden afgesloten voor beroepsdoeleinden. Na eerst de adviezen van de SERV en de Raad van State te hebben ingewonnen, keurde de Vlaamse Regering op 23 juli 2010 het voorontwerp van wijzigingsdecreet definitief goed met het oog op de indiening bij het Vlaams

Parlement. De modaliteiten van de uitbreiding zullen verder uitgewerkt worden in een besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het oorspronkelijke besluit van 6 juli 2007.

De uitbreiding van de rentetoelage naar bestaande beroepskredieten zal op gepaste wijze worden gecommuniceerd in nauwe samenwerking met de financiële instellingen die de voorbije jaren kredieten hebben verstrekt aan ondernemingen die vandaag worden geconfronteerd met hinder van openbare werken.

2.5. Informatie en communicatie over de financiering

2009 was een jaar dat de geschiedenis zal ingaan als het jaar waarin de crisis van de financiële markten in haar volledigheid en met volle kracht doorsijpelde in de reële economie en het internationale economische weefsel op al haar niveaus aantaste. De negatieve trend werd door vele Vlaamse bedrijfsleiders duidelijk in hun onderneming gevoeld; en heel wat ondernemingen raakten minder eenvoudig dan de voorbije jaren aan bankkredieten. Niet alleen de bedrijven, maar ook de banken moesten bekomen van de massale afschrijvingen en herwaarderingen en werden op hun beurt geconfronteerd met een quasi stilvallen van de inter-bankenmarkt en gestegen fundingkosten.

Om de problematiek van de bankfinanciering aan te pakken werd in het najaar van 2009 een overleg opgestart met alle relevante partners die verbonden zijn met de kredietverlening aan de Vlaamse ondernemers. De afspraken die uit het overleg voortvloeiden werden geconcretiseerd en gespecificeerd in een intentieverklaring ter aanpassing van de “Gedragscode Banken en KMO’s”. Dit heeft in mei 2010 geleid tot de nieuwe versie van de Gedragscode.

In dit kader heeft het departement EWI zich ertoe verbonden de **markt van kredieten** aan Vlaamse ondernemingen te **monitoren** en hier op regelmatige basis over te rapporteren. Deze rapportering poogt door het bundelen en interpreteren van de beschikbare informatie een toegevoegde waarde te creëren door duidelijkheid te scheppen over bepaalde tendensen op de kredietmarkten.

Op de rondetafel in het najaar van 2009 werd voor de eerste maal gerapporteerd; een volgende rapportering vond plaats eind maart 2010; een volgende rapportering is gepland voor het najaar van 2010. Het nut en de inhoud van de verdere aanpak van de rapportering zal geëvalueerd worden.

In het kader van de crisisbestrijding werden zowel over kredietverschaffing als over crisismaatregelen (Rondetafel met de kredietinstellingen en ondernemingsorganisaties) breed gecommuniceerd door middel van **infosessies** in alle provincies. Bij de eerste roadshow in Vlaanderen werden meer dan 1.000 aanwezigen ingeschreven, voor de tweede inforonde meer dan 700. In beide gevallen werd hand in hand gewerkt met de bedrijfsorganisaties om de respectieve evenementen goed te laten verlopen.

Het Agentschap Ondernemen speelt een belangrijke rol om ondernemers bij te staan bij de financiering van hun onderneming en te wijzen op de mogelijke steunmaatregelen van de overheid. Het Agentschap Ondernemen verwerkte in de eerste helft van het jaar 2010, 666 eerstelijnsvragen over subsidies en financiering en 587 complexere vragen over dit thema. Verder werd eveneens de subsidiedatabank geactualiseerd die via de website van het AO raadpleegbaar is, en die de ondernemer toelaat zelf de toepasselijke maatregelen te vinden. Nieuwe maatregelen worden stelselmatig via nieuwsbrief en website kenbaar gemaakt. Voor het najaar is een volgende infosessie voorzien over de updates aan het steunverlenend instrumentarium van de Vlaamse overheid.

In de toekomst zullen deze inspanningen verder worden aangehouden en versterkt om de gebruiksvriendelijkheid van de steuninstrumenten te verbeteren. Samen met de bedrijfsorganisaties zal het Agentschap Ondernemen ondernemers ook proactief informeren over de nieuwste evoluties door middel van publicaties en infosessies. Daarenboven zal de dienstverlening naar een geïntegreerd subsidie- en financieringsadvies verder worden uitgebouwd, zodat ondernemers ten allen tijde de optimale mogelijkheden kunnen benutten.

In het bijzonder zal hierbij ook een opvolging voorzien worden voor de projecten ‘Geïntegreerde Financiering’. Uit de evaluatie van de projecten blijkt dat er voldoende behoefte is aan een instrument rond geïntegreerde financiering. Het blijkt wel wenselijk het traject geïntegreerde financiering in te bedden in een ruimer traject. Het Agentschap Ondernemen is actueel bezig de conclusies van de evaluatie te vertalen naar een werkbaar toekomstgericht instrument om de soms complexe zoektocht naar geschikte financiering op een geïntegreerde manier verder aan te bieden.

3. Meer en sterker ondernemerschap

3.1. Actieplan ondernemerschap

Het **actieplan ondernemerschap 2010** met focus op het sensibiliseren en informeren rond ondernemerschap en het begeleiden van prestarters en starters zal in het najaar 2010 worden gepubliceerd. Het actieplan concretiseert de uitdagingen en bijgaande doelstellingen die de Vlaamse overheid in 2010 en de komende jaren op het vlak van startend ondernemerschap zal nastreven. De Vlaamse overheid wil er mee voor zorgen dat in Vlaanderen in de komende jaren een sterke ondernemerschapcultuur ontstaat, dat het aantal starters toeneemt en deze ook stevig in hun schoenen staan om zich te kunnen ontwikkelen en groeien. Een 50-tal initiatieven en projecten vnl. ondersteunt vanuit het Agentschap Ondernemen, gaande van ondernemingsplanwedstrijden over imagocampagnes tot coachingtrajecten voor starters, zullen bijdragen aan deze uitdagingen. Aan het actieplan is tevens een luik "monitoring en evaluatie" gekoppeld waarin ondermeer de in 2010 te evalueren individuele initiatieven worden opgenomen. Een globale evaluatie van het actieplan op langere termijn is eveneens voorzien. Het actieplan bevat ook de nieuwe impulsen die in voorbereiding zijn of die nog worden ontwikkeld, m.n. op het vlak van mediacommunicatie, ondernemerschap in het onderwijs, ondernemingsplanwedstrijden en de ondersteuning van prestarters met bijzondere aandacht voor specifieke doelgroepen.

Op 31 maart 2010 werd in dit kader een **mediaoproep** gelanceerd. Met deze oproep is de mediasector (televisiezenders en productiehuisen) gevraagd om voorstellen in te dienen voor projecten die een substantiële bijdrage leveren om het ondernemerschap en de positieve beeldvorming rond ondernemer te promoten. Het is de bedoeling de cultuur om te ondernemen te stimuleren door het grote publiek te sensibiliseren rond ondernemerschap en een realistisch beeld te creëren van wat ondernemen inhoudt. Een project dient ingediend te worden door een samenwerkingsverband tussen een onafhankelijke producent in samenwerking met een Vlaamse omroep, waarbij de producent de indiener is. Het moet gaan om audiovisuele creaties met crossmediaal karakter. De beoordeling van deze projecten mag verwacht worden in de tweede helft van 2010. De implementatie zal starten vanaf 2011 maar gezien de relatief lange productietijd van dergelijke initiatieven zal dit verder lopen in de daaropvolgende jaren.

De **brugprojecten economie-onderwijs** hebben tot doel de kloof tussen het bedrijfsleven en de educatieve omgeving te verkleinen. In 2010 werden de projecten uit de twee afgelopen oproepen van 2006 en 2008 geëvalueerd. Aan de hand van deze evaluatie werden de thema's bepaald van de nieuwe, vierde oproep brugprojecten economie-onderwijs, die op 31 mei 2010 werd gelanceerd en waarvan de indieningstermijn liep tot 6 september 2010. De specifieke beleidsdoelstellingen waren:

- 1) open en vernieuwend ondernemen met specifieke aandacht voor hogescholen en universiteiten, via de kennisvalorisatie (van afstudeerwerken), via de ondersteuning van kennisintensieve en technologische studentenondernemingen, via de oprichting van leereilanden (secundair onderwijs) en via de ontwikkeling en inzet van educatieve (simulatie)spelen of van een nieuwe aanpak, methode of technologie (basisonderwijs) en
- 2) het bijstellen van de negatieve beeldvorming over ondernemers.

De voor steun geselecteerde projecten zullen in de loop van 2011 starten en op kruissnelheid komen. De projecten die bij de oproep 2008 werden gesteund zullen grotendeels beëindigd zijn en het voorwerp uitmaken van een grondige evaluatie zowel op projectniveau als op het niveau van de oproep zelf.

Daar waar de oproep brugprojecten zich richt op proefprojecten is het daarnaast een beleidskeuze om initiatieven die het onderwijs op een structurele wijze benaderen meer structureel te ondersteunen. Dit geldt voor de Vlaamse Jonge Ondernemers (Vlajo vzw) en de Stichting Onderwijs en ondernemen.

Het beschikken over een kwalitatief ondernemingsplan is essentieel voor het succesvol starten met een onderneming. Al te vaak blijkt een te weinig doordacht plan een struikelblok te zijn bij het vinden van financiering in de eerste fase(n) van de levenscyclus van de opgestarte onderneming. **Ondernemingsplanwedstrijden** kunnen dienen als sensibilisering naar studenten en het grote publiek over het belang van een ondernemingsplan enerzijds en door het wedstrijdelement zorgen voor een verhoging van de kwaliteit van de plannen van de deelnemers anderzijds. In 2010 werd geëvalueerd welke initiatieven die er momenteel bestaan en werd geconcludeerd dat er een veel gelijkaardige wedstrijden worden gesubsidieerd, waardoor het voor aspirant-deelnemers moeilijk is in te schatten wat voor hen het meest geschikte initiatief is. Tevens is het mogelijk de overheidssubsidies meer efficiënt in te zetten.

Ondertussen werd daarom een overheidsaanbesteding uitgeschreven voor één ondernemingsplanwedstrijd gericht op 2 verschillende doelgroepen: één voor studenten en één voor het grote publiek. Voor wat betreft studenten zal de wedstrijd ertoe bijdragen dat een realistisch beeld over ondernemerschap wordt uitgedragen. De wedstrijd draagt tevens bij tot het aanscherpen van ondernemingszin en ondernemingcompetenties bij jongeren. Voor wat betreft de wedstrijd voor het brede publiek zal de aandacht vooral gaan naar veelbelovende en internationaal gerichte projecten. Ook zal bijzondere aandacht gaan naar specifieke doelgroepen waaronder potentiële gazellen, vrouwen, laaggeschoolden en 50+ers. De ondernemingsplanwedstrijd in nieuwe formule zal in 2011 voor de eerste keer moeten plaatsvinden.

3.4. Informatie voor starters

Kwalitatieve informatie maakt het starten met een onderneming meer haalbaar en verlaagt de drempel naar ondernemerschap. Het **Agentschap Ondernemen** informeert dan ook startende ondernemers langs verschillende kanalen: brochures, website, organisatie van infosessies, deelname aan beurzen en het beantwoorden van individuele vragen over overheidsmaatregelen en formaliteiten. In de toekomst zal het Agentschap Ondernemen zich verder ontwikkelen als kenniscentrum van overheidsmaatregelen.

Om startende ondernemers gericht te informeren zal het Agentschap Ondernemen in de toekomst eveneens **sectorspecifieke informatie** aanbieden en de vertaalslag maken van het generieke steuninstrumentarium naar de concrete mogelijkheden die deze maatregelen bieden voor een aantal economische sectoren. Deze vernieuwde aanpak zal uitgetest worden voor de logistieke sector, de creatieve sectoren, de sector sociale economie en de toeristische sector. Deze aanpak zal voor wat betreft de logistieke sector worden afgestemd met Flanders Logistics. Met informatie op maat en het ter beschikking stellen van aan de sector aangepaste tools zal het Agentschap Ondernemen de stap naar ondernemerschap faciliteren en de professionalisering van een aantal sectoren verder stimuleren.

3.5. Maatregel ‘steun voor advies aan prestarters’

Met het oog op een maximale ondersteuning en begeleiding van prestarters, ontwikkelde het Agentschap Ondernemen een gebruiksvriendelijke maatregel die tegemoet komt aan de kosten voor advies voor prestarters. Deze maatregel kadert in het door de Vlaamse Regering met de sociale partners afgesloten Werkgelegenheids- en Investeringsplan (WIP).

De maatregel wil in eerste instantie de kwaliteit van de starter verhogen door de belangrijke eerste stappen van de starter te ondersteunen. Begeleiding en advisering moet ertoe leiden dat de starter beter gewapend is bij de opstart en realistische verwachtingen heeft. Dit betekent dat de slaagkansen van de starters zouden moeten stijgen. Gezien het break-even point van een starter gemiddeld rond de drie jaar ligt, betekent dit dat de maatregel gedurende een relatief lange termijn zal moeten lopen alvorens de effectiviteit op een ernstige manier kan worden beoordeeld.

Teneinde de maatregel uit te testen in de praktijk, zal eerst een pilootproject worden opgezet. De organisaties betrokken in dit pilootproject zullen tegen een forfaitaire prijs per dossier de beoordeling van de haalbaarheid van het ondernemingsplan evenals de begeleiding en advisering van de prestarter op zich nemen. Van deze dienstverleners wordt verwacht dat ze op actieve wijze een beperkt servicepakket aanbieden gericht op het geven van feedback bij de beoordeling van het commercieel idee en het ondernemingsplan en het geven van advies en begeleiding. De toegepaste methodieken zullen door het Agentschap Ondernemen op hun kwaliteit en validiteit worden getest en goedgekeurd. Voor de maatregel 'steun voor advies aan prestarters' wordt een proefproject opgestart met een af te spreken quotum. De maatregel zal aanvatten in 2011 en de totale projectduur bedraagt 36 maanden.

Complementair aan deze generieke ondersteuning van prestarters zullen we ook specifieke projecten opzetten voor het scouten en begeleiden van potentiële ondernemers uit verschillende **specifieke doelgroepen**. Met dergelijk gericht beleid kunnen we bijdragen aan de ontwikkelen van meer ondernemerschap zowel bij hooggeschoolde starters als bij doelgroepen die achterop hinken qua ondernemerschap, waaronder vrouwen, allochtonen en ouderen.

3.6 Een professionalisering van de bedrijfsvoering

Wat betreft de **peterschapsprojecten** werd er met uitzondering van 2005 sinds 2003 telkens een oproep gelanceerd. Verschillende organisatoren organiseren al meer dan 10 jaar peterschapsprojecten. Gelet op de continuïteit van de peterschapsprojecten moet er quasi ieder jaar een oproep gelanceerd worden. Uit de beoordeling van de oproepen van 2008 en 2009 blijkt dat, in vergelijking tot vorige jaren, de kwaliteitsverschillen tussen de ingediende projecten steeds verder verkleind zijn. De beoordeling van projecten wordt vooral een kwestie van details.

Onderzocht wordt dan ook om in de nabije toekomst deze actoren die recurrent als peterschapspromotor hebben gefungeerd, via beheersovereenkomsten aan te sturen. Zo zou geëvolueerd kunnen worden naar een tweesporenbeleid met enerzijds de klassieke wedstrijdformule voor nieuwe organisatoren en organisatoren met onvoldoende track record en anderzijds beheersovereenkomsten op lange termijn voor organisatoren die reeds minstens een aantal jaren peterschapsprojecten hebben georganiseerd en die in het verleden bewezen hebben dat ze aan hun verplichtingen hebben voldaan. De bedoeling is in 2011 dit nieuwe beleid concreet gestalte te geven. In afwachting zal in 2010 en 2011 geen oproep voor peterschapsprojecten plaatsvinden op basis van een wedstrijdformule. Wel werd aan de nog lopende peterschapsprojecten die stilvallen in 2010 de kans gegeven hun project te laten verlengen tot 31 december 2011. 36 projecten werden aangeschreven en kregen de kans op vrijwillige basis hun project te verlengen.

Sinds 1 januari 2009 is de **kmo-portefeuille** in werking. Met dit laagdrempelig instrument wordt steun toegekend aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten. Ondernemingen kunnen via een eenvoudige internetapplicatie jaarlijks tot 15.000 euro subsidies ontvangen voor opleiding, advies, technologieverkenning (i.s.m. IWT) en advies voor internationaal ondernemen (i.s.m. FIT). Daarbovenop kan een onderneming tot 25.000 euro steun genieten voor strategisch advies. De steun bedraagt telkens 50%, met uitzondering van technologieverkenning waarbij de steun 75% is. Samengevat kunnen kmo's (inclusief beoefenaars van een vrij beroep) volgende steun genieten.

	Opleiding	Advies Ondernemen	Advies Innoveren: technologieverkenning	Advies Internationaliseren	Strategisch advies Ondernemen
Steunpercentage	50%	50%	75%	50%	50%
Steunplafond per pijler	2.500 euro	2.500 euro	10.000 euro	5.000 euro	25.000 euro
Maximumsteun per periode	15.000 euro				25.000 euro
Periode	1 jaar				

Met de omschakeling van BEA naar kmo-portefeuille en voornamelijk door het verhoogd steunpercentage en de administratieve vereenvoudiging kende de maatregel een nieuw elan in 2009. Na een relatief trage start werd in het vierde kwartaal van 2009 een ongeziene piek bereikt. Vooral de opleidingen zijn in trek met nagenoeg 86% van het aantal aanvragen (projecten), budgettair goed voor meer dan de helft van de kmo-portefeuille.

	Nieuwe rekeningen (projecten)				
	Aantal geopende rekeningen	Aandeel Onderneming (euro)	Aandeel Vlaamse overheid (euro)	Totaal Projectbedrag (euro)	Gemiddeld Projectbedrag (euro)
2009					
Opleiding	35.035	15.528.603,84	15.527.762,69	31.056.366,53	886,44
Advies	5.487	12.980.354,24	12.978.129,16	25.958.483,40	4.730,91
Strategisch advies	35	635.073,00	635.073,00	1.270.146,00	36.289,89
Internationaal advies (FIT)	121	436.414,75	436.414,75	872.829,50	7.213,47
Technologieverkenning (IWT)	170	286.458,67	859.376,45	1.145.835,12	6.740,21
kmo-portefeuille totaal	40.848	29.866.904,50	30.436.756,05	60.303.660,55	1.476,29

Deze trend zette zich verder in 2010. Hieruit blijkt dat zowel opleiding en advies als technologieverkenning in de lift zitten, met evenwel als koploper de pijler advies. Deze aanzienlijke stijging in de pijler advies heeft geresulteerd in een budgettaire bijsturing. Om met het voorziene budget van 34.580.000 euro het jaareinde te halen was het noodzakelijk om in de zomer 2010 het steunplafond in de pijler advies van 5.000 euro terug te brengen naar 2.500 euro, naar analogie met de pijler opleiding. Tevens worden de erkenningsaanvragen van dienstverleners voor de pijler advies onderworpen aan een diepgaande screening naar geleverde diensten en uitgevoerde adviezen.

Strategisch Advies als onderdeel van de kmo-portefeuille

In de pijler strategisch advies konden tot voor kort enkel financieel-economische haalbaarheidsstudies in verband met projecten die leiden tot een kantelmoment voor de onderneming gesubsidieerd worden. Met het ministerieel besluit van 5 juni 2009 werden ook doorstartplannen in het kader van het preventief bedrijfsbeleid toegevoegd. Aangezien enkel haalbaarheidsstudies en doorstartplannen in aanmerking komen voor subsidiëring kent het strategisch advies een apart procedureverloop binnen de kmo-portefeuille waarbij de Commissie Strategisch Advies bij de aanvraag en bij de oplevering van het advies beslist of er aan alle voorwaarden van strategisch advies voldaan is. In 2009 werden 35 aanvragen goedgekeurd, in de eerste jaarhelft van 2010 15.

Voor 2011 zijn een aantal bijsturingen voorzien van de kmo-portefeuille waarbij het uitgangspunt een meer gerichte steunverlening is bij advies. De aanpassingen zullen voornamelijk gericht zijn op een bijsturing van de erkenningsprocedure waarbij de erkenningen domeinsgewijs zullen verleend worden. In de toekomst zal de dienstverlener ook moeten kunnen aantonen dat hij over welbepaalde competenties beschikt op het domein waarvoor hij zijn erkenning aanvraagt. Daarnaast is het de bedoeling om een aantal ontvankelijkheidsvoorwaarden toe te voegen.

Ook het EFRO-project Strategisch Ondernemen zal worden ingebed in de pijler strategisch advies van de kmo-portefeuille. Dit omvangrijke project ondersteunt kmo's, die zich strategisch willen versterken door of de inschakeling van professionele adviesbureaus (steun 50% tot een max. van 10.000 euro) of door de aanwerving van een verantwoordelijke internationaal ondernemen of een kennismanager/ creativiteitscoördinator (steun 50% tot een max. van 20.000 euro). Verschillende thema's komen hiervoor in aanmerking: exportmarketing; e-marketing; ICT; kwaliteits-, veiligheids-, en milieuzorg; design; kennisopbouw, -deling en -borging. Gezien het succes van het lopende project 2010-2011 (doelstelling: 250 dossiers) zal dit project verlengd en thematisch verfijnd (o.m. overname) worden voor de periode 2011-2013. Het nieuwe project heeft als doelstelling 175 kmo's (110 adviesdossiers en 65 aanwervingen) strategisch te versterken.

3.7. Geïntegreerd beleid voor overname en opvolging

Vlaanderen heeft nood aan een sterker beleid over opvolging en overname, zodat er meer geslaagde generatiewisselingen komen in de Vlaamse ondernemingen. Het Agentschap Ondernemen zal een geïntegreerd beleid ontwikkelen waarin bewustmaking, informatie en begeleiding een cruciale rol spelen. Met behulp van een beleidsvoorbereidend traject waarbij deskundigen, ondernemersorganisaties en projectpromotoren geconsulteerd werden is een draaiboek ontwikkeld met een planning van de te nemen maatregelen om het geïntegreerd beleid te kunnen uitvoeren vanaf 2011.

Daarbij zullen volgende acties in uitvoering gebracht worden:

- directe sensibilisering naar ondernemers in de doelgroep;
- gespreid over meerdere jaren zal deze campagne ook verwijzen naar de nieuwe initiatieven op vlak informatieverstrekking en begeleiding;
- voor de informatieverstrekking zal het Agentschap Ondernemen een portaalsite ontwikkelen met algemeen geldende informatie over de verschillende aspecten van het opvolgingsproces; getuigenissen; tools en zelfscans; links naar adviseurs, opleidingen, projecten en andere initiatieven; agenda van seminars en evenementen;
- aanpassing van de kmo-portefeuille en/of ontwikkeling van een nieuwe maatregel om begeleiding tijdens het overdrachts- en opvolgingsproces subsidieerbaar te maken;
- voortdurend overleg als regisseur met de lopende EFRO- en ondernemerschapsprojecten om hun activiteiten af te stemmen op het geïntegreerde beleid.

Hierbij aansluitend zijn ook fiscale maatregelen van belang. De evaluatie van het Vlaams successiedecreet is gepland voor 2011.

Midden 2010 werden de resultaten bekend gemaakt van de in december 2009 gelanceerde oproep ondernemerschap voor het thema continuïteitsmanagement met specifieke aandacht voor overdracht/overname van ondernemingen'. De pilootprojecten of kleinschalige proeftuinen moeten toelaten concrete terreinervaring op te doen om een geïntegreerd beleid te ontwikkelen waarin bewustmaking, informatie en begeleiding een cruciale rol spelen. Er worden 7 pilootprojecten gesteund die inspelen op het thema continuïteit. De voor steun geselecteerde projecten zouden de komende maanden volop op kruissnelheid moeten komen.

3.8. Integrerend ondernemerschapsbevorderend netwerk

Het Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk (VON) brengt op de eerste plaats de organisaties die steun ontvangen voor hun project rond ondernemerschap bij elkaar. De leden van het VON zijn vooral intermediaire belangenorganisaties, organisaties op het vlak van ondernemerschapsbevordering en sectorfederaties, maar ook een aantal zuivere privé-bedrijven en tal van onderwijsinstellingen.

De bedoeling van het VON is dat de informatie-uitwisseling tussen de verschillende leden onderling en het Agentschap Ondernemen de efficiëntie en de effectiviteit van zowel de subsidieverstrekking als van de dienstverlening van de Vlaamse overheid doet toenemen. Om deze informatie-uitwisseling te stimuleren werd een online platform opgezet en worden er eveneens fysieke netwerkmomenten georganiseerd. Netwerkliden worden aangemoedigd om via het online platform informatie te verschaffen omtrent eigen evenementen of nieuwsberichten die vervolgens doorheen het netwerk verspreid worden.

Verder zal er gekeken worden naar samenwerkings- en integratiemogelijkheden met andere gelijkaardige projecten en afstemming zoals bijvoorbeeld met interne (EFRO, EEN, OVG) en externe initiatieven (Innovatienetwerk, Competento). In 2010 worden reeds concrete stappen gezet tot ervaringsuitwisseling en mogelijke gezamenlijke acties met het OVG-platform. Ook in 2010 worden verschillende VON-sessies georganiseerd om onderlinge kennis- en ervaringsuitwisseling te stimuleren.

3.9. Toegang tot kapitaal

ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), de investeringsmaatschappij van de Vlaamse overheid, biedt een brede waaier van producten aan, die een gepaste financieringsoplossing bieden voor elke fase in de levenscyclus van een onderneming, met als doel tegemoet te komen aan de financieringsproblematiek van ondernemingen. Deze financieringsproducten werken faciliterend en maken het gemakkelijker voor veelbelovende ondernemingen om financiering te vinden bij private risicokapitaal- en kredietverschaffers. Het is de bedoeling dat PMV de sleutelpositie die ze verworven heeft in de Vlaamse markt voor bedrijfsfinanciering verder uitbouwt.

Een van die financieringsproducten is de **Winwinlening**. Dit instrument moedigt particulieren via een belastingvoordeel aan om voordelig te lenen aan startende ondernemingen. Als de kredietnemer de achtergestelde lening uiteindelijk niet kan terugbetalen, krijgt de investeerder 30 procent van het niet terugbetaalde bedrag terug via een eenmalige belastingvermindering. Tot 30 september 2010 hebben al 1.348 ondernemingen in Vlaanderen een Winwinlening afgesloten, voor een totaalbedrag van 35.113.573 euro. Gemiddeld wordt zowat elke dag een Winwinlening gesloten.

In het licht van de economische crisis en de daarmee samenhangende verstrakking van het kredietbeleid opteert de Vlaamse regering voor een uitbreiding en versoepeling van de Winwinlening. Zo zullen voortaan niet alleen starters een Winwinlening kunnen aangaan. Alle kmo's met een exploitatiezetel in Vlaanderen zullen voortaan tot 100.000 euro kunnen ontfangen via twee of meer Winwinleningen van maximaal 50.000 euro. Het zal ook mogelijk zijn om de lening in schijven of volledig vervroegd terug te betalen. Dat zal de flexibiliteit van het instrument ongetwijfeld ten goede komen.

Voor de sector van de zelfstandige kinderopvang komt het PMV-fonds **Kidsinvest** volop op kruissnelheid. Het Agentschap Ondernemen zal bijzondere aandacht besteden aan de sector van de zelfstandige kinderopvang en starters en gevestigde ondernemers in deze sector sensibiliseren informeren en begeleiden bij hun investeringsdossier. Het doel van deze acties is het aantal opvangplaatsen in de zelfstandige kinderopvang te doen toenemen en de slaagkansen van de startende onderneming deze sector te verhogen.

Het **ARKimedesfonds** van PMV, dat opgericht werd in 2005, krijgt een opvolger. De Vlaamse Regering stemde in met de lancering van het tweede ARKimedesfonds, dat actief zal zijn tegen begin

2011. Dit nieuw fonds is noodzakelijk, aangezien de initiële investeringsperiode van de meeste ARKIV's begin 2011 zal aflopen. Einde juni 2010 hebben er 275 ARK-investeringen plaatsgevonden, waarvan 130 initiële en 145 vervolginvesteringen. Hierbij werden 109 miljoen euro ARK-middelen geïnvesteerd in 110 bedrijven.

De Vlaamse Regering trekt voor het ARKImedesfonds II 100 miljoen euro uit. In tegenstelling tot het eerste fonds zal ARKImedesfonds II geen middelen ophalen bij het publiek. De middelen worden rechtstreeks uit de begroting van de Vlaamse regering ter beschikking gesteld van PMV. PMV neemt op haar beurt een kapitaalparticipatie in ARKImedesfonds II. Vanaf het najaar van 2010 kunnen kandidaat ARKIV's een aanvraag tot erkenning indienen. Het is de bedoeling dat begin 2011 de eerste ARKIV's een erkenning verkrijgen, zodat ze kort nadien met middelen van ARKImedesfonds II hun investeringsactiviteiten kunnen aanvangen. De erkende ARKIV's zullen de komende jaren ruim 200 miljoen euro aan risicokapitaal ter beschikking kunnen stellen van toekomstgerichte bedrijven.

De vzw **BAN Vlaanderen** heeft als taak om ondernemers, op zoek naar kapitaal, in contact te brengen met informele risicokapitaalverschaffers (ook business angels genaamd). De eigen en de Europese ervaring leert dat een business angels netwerk zelden rendabel kan werken. Om die reden kende de Vlaamse Regering in 2006 aan de vzw BAN Vlaanderen een subsidie toe voor haar werking gedurende de periode 2007 tot en met 2010. In de periode 2007 tot 2009 investeerden business angels ruim 11.509.000 euro in 50 Vlaamse ondernemingen. Via de ARKIV Ark-Angels Fund nv (opgericht op initiatief van de vzw BAN Vlaanderen eind 2007) en via het federale Participatiefonds werd er ook 3.257.000 euro cofinanciering aangeboden. Het totaal via vzw BAN Vlaanderen aangeboden risicokapitaal bedraagt bijgevolg 14.766.000 euro.

Het steunpunt Ondernemen en Internationaal Ondernemen heeft de werking van de vzw BAN Vlaanderen geëvalueerd. Deze evaluatie zal als vertrekbasis worden gebruikt om tot een nieuw subsidiebesluit te komen.

3.10. Combinatie werk en privé

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2007 bekijkt vier facetten van werkbaar werk (werkstress, motivatie, leermogelijkheden en de balans tussen werk en privé). Werkbaar werk houdt in dat je door het werk gemotiveerd wordt en voldoende kansen krijgt om bij te leren. Het houdt ook in dat je er niet overspannen van wordt en dat er ruimte blijft voor het gezin, vrienden en hobby's.

In 2007 bedroeg de werkbaarheidsgraad voor zelfstandige ondernemers 47,7%; voor de startende zelfstandige ondernemers 53,2%. Vergeleken met de werkbaarheidsgraad voor werknemers (54,1%) is dit beduidend minder. Op het vlak van werk-privé-balans bevindt 34,5% van de Vlaamse zelfstandige ondernemers zich in een problematische situatie. In absolute cijfers gaat het om 118.000 zelfstandige ondernemers. Bij deze zelfstandige ondernemers stellen de jobeisen systematisch combinatiemoeilijkheden ten aanzien van het gezin en/of het sociaal leven. Niet alleen het presteren onder hoge werkdruk maar ook de lange werkweken dragen sterk bij tot een onevenwichtige werk-privé-balans.

In 2010 is een nieuwe werkbaarheidsmonitor-meting doorgegaan en het is de bedoeling dat dit driejaarlijks herhaald wordt, dus in 2013, 2016 en 2019. Momenteel is de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) deze problematiek bij zelfstandige ondernemers van dichtbij aan het bestuderen, om dan suggesties en voorstellen voor strategische beleidspistes te kunnen formuleren. Deze strategische beleidspistes zullen ook rekening houden met de recente door de federale wetgever gecreëerde mogelijkheden inzake vervangende of vliegende ondernemers.

Het problematische onevenwicht tussen arbeid en gezin bij zelfstandige ondernemers verdient een plaats op de beleidsagenda. Uit een studie van het Steunpunt Ondernemen en Internationaal Ondernemen blijkt dat ondanks er minder vrouwen het statuut van zelfstandige opnemen, een relatief

groter aandeel van hen vrij snel hun statuut beëindigen. De waarschijnlijkheid van stopzetting van de zelfstandige activiteit ligt bij vrouwen gemiddeld de helft hoger dan bij mannen. STOIO heeft verscheidene factoren onderzocht die vrouwelijke zelfstandigen kunnen aanzetten om hun zelfstandige activiteit te beëindigen. De variabelen leeftijd, gezinssituatie en leeftijd van het jongste kind oefenen wel degelijk een significante invloed uit op de kans om de zelfstandige activiteit om te ruilen voor een functie als werknemer of het statuut van werkzoekende.

Gezien de problematische werk-privé balans van de Vlaamse zelfstandige ondernemers (zowel vrouwen als mannen), blijft het ook aangewezen om voldoende aandacht te besteden aan mogelijkheden voor flexibele kinderopvang.

3.11. Ruimte om te ondernemen

a) Kaderdecreet ruimtelijke economie

Conform het Regeerakkoord willen we een juridische verankering voorzien voor onder meer de volgende doelstellingen:

- een adequate monitoring van de vraag naar versus het aanbod aan bedrijventerreinen, op subregionaal niveau en de introductie van een knipperlichtfunctie bij tekorten;
- de verkorting van de doorlooptijd tussen het moment van bestemming tot de feitelijke realisatie;
- de verduurzaming van de bedrijventerreinen (vooral het verlengen van de houdbaarheidsdatum) door kwaliteitscriteria en instrumenten voor onder andere inrichting, uitgifte en beheer.

Ter voorbereiding van deze juridische verankering - een kaderdecreet ruimtelijke economie - is ervoor geopteerd om eerst een strategische visie uit te werken.

In 2010 wordt de strategische visie afgerond en zal gestart worden met de voorbereiding van het besluitvormingstraject in uitvoering van die visie. Op die manier zal invulling worden gegeven aan het partnerschapmodel met het beleidsdomein RWO. Ook een aantal uitvoeringsbesluiten zullen voorbereid worden zodat een snelle implementatie mogelijk wordt. Hierbij kan in de eerste plaats gedacht worden aan de subsidie-instrumenten voor bedrijventerreinen, de bedrijvent centra en de activeringsinspanningen voor onbenutte percelen. Ook de permante opvolging van de ruimte vraag en het ruimteaanbod zal uitgewerkt worden in functie van het partnerschapmodel.

b) Activering en verduurzaming van bedrijventerrein

In 2010 werd een projectoproep georganiseerd inzake bedrijventerreinmanagement via interbedrijfssamenwerking. Hiervoor werd 3 miljoen euro uitgetrokken. De respons op de oproep was dermate groot dat aan het Agentschap Ondernemen de opdracht werd gegeven meer precies de noden in kaart te brengen om de werking van de bedrijvenverenigingen op zoveel mogelijk plaatsen in de steigers te krijgen. In 2011 zal ook een kennisnetwerk tussen de bedrijvenverenigingen en relevante intermediairen opgestart worden.

Vorig jaar bleven ook de activeringsinspanningen voor het vermarkten van onbenutte percelen onverminderd van kracht. De betrokken POM's en intercommunales worden nu aangezet om op basis van de tussentijdse resultaten krachtigere signalen te geven naar onwillige eigenaars.

c) *Brownfieldconvenanten*

De Vlaamse Regering wil verder inzetten op een versnelde herontwikkeling van brownfields en verlaten bedrijventerreinen via het afsluiten van ‘Convenanten’. Uit de eerste oproep op basis van het Brownfielddecreet van 30 maart 2007, zijn inmiddels van de 42 ontvankelijk verklaarde projecten voor 27 projecten convenanten goedgekeurd (juli 2010), waarvan de uitvoering en de projectrealisatie nu worden opgevolgd door projectstuurgroepen. Projectgebonden en veelal domeinoverschrijdende knelpunten worden via de Brownfieldcel signaleerd aan de Vlaamse Regering, die naar gepaste constructieve oplossingen zoekt.

In 2010 werd eveneens een meta-evaluatie gemaakt over de processen die vanaf de eerste oproep tot de huidige convenanten hebben geleid. In het voorjaar 2010 werd een tweede oproep gelanceerd waarbij maximaal werd rekening gehouden met de verbeteruggesties in de meta-evaluatie. Deze tweede oproep was een succes. Einde mei 2010 werden 30 projecten ingediend voor een te hervvaloriseren oppervlakte van ca 284 ha met hoofdzakelijk economische herbestemming. De convenantonderhandelingen voor deze projecten starten (na het ontvankelijkheidsonderzoek) in het najaar 2010 zodat wellicht de eerste convenanten zullen worden goedgekeurd in het voorjaar 2011. Voor elk van deze goedgekeurde projecten wordt uiteraard ook een projectstuurgroep opgericht, die de projectrealisatie zal opvolgen.

Inmiddels bereidt de Brownfieldcel met de steun van het Agentschap Ondernemen en diverse andere administraties en agentschappen, die bij de huidige processen zijn betrokken, voor eind 2010 een globale visienota voor met aanbevelingen voor een efficiënt en effectief brownfieldbeleid in Vlaanderen op lange termijn. De bepalingen van het decreet van 2007 verlopen immers op 31 december 2011.

De Vlaamse Regering zal in 2011 op basis van de inzichten van deze visienota een (wetgevend) initiatief nemen om het Brownfieldbeleid op lange termijn structureel aan te pakken.

3.12. Beleidsplan ‘winkelen in Vlaanderen’ operationaliseren

Op 23 juli 2010 keurde de Vlaamse Regering de startnota Winkelen in Vlaanderen goed. Daarmee werd gestart met het voorbereiden van maatregelen om de winkellinten tegen te gaan, af te stappen van een ad hoc beleid voor grootschalige detailhandel en om aan een kernversterkend kleinhandelsbeleid te doen. De denksporen voor het ruimtelijk beleid inzake de detailhandel werden voorgelegd aan de SARO en de SERV voor advies en reflectie. Daarnaast worden een aantal denkpistes rond stimulerende en ondersteunende maatregelen voor een versterking van de detailhandelaars en lokale besturen voorgelegd aan een stakeholdersplatform.

In 2011 moeten deze beleidsvoorbereidende stappen resulteren in omzendbrieven “kernversterking en winkellinten” en een “ruimtelijk afwegingskader voor de inplanting van grootschalige detailhandel”. De inplantingsmogelijkheden van detailhandelszaken op bedrijventerreinen zal via een aanpassing van het besluit over vergunningsplichtige functiewijzigingen beperkt worden tot daartoe voorziene handelszones. Tot slot zal ingezet worden op het uitwerken van een zo doelmatig mogelijk generieke maatregel om een ongebreidelde uitwaaiering van baanwinkels tegen te houden. Ook het concept van ‘kernwinkelgebieden’ wordt verder onderzocht.

In 2010 zal ook een stakeholdersplatform zich ook uitspreken over het verwachte ondersteuningsbeleid vanwege de overheid, zowel voor de handelaars als voor lokale besturen. Op die manier wordt tegemoet gekomen aan de vraag van de sector om een ‘Staten Generaal’ voor de detailhandel te organiseren. De startnota somt reeds een aantal voorstellen van de Vlaamse Overheid op.

Begin 2011 zal er een ViA-rondetafel over de detailhandel georganiseerd worden.

4. Een meer groene economie

Bedrijven van de toekomst zullen hun kostprijs kunnen drukken door spaarzaam om te springen met grondstoffen. Het is een belangrijke uitdaging voor onze economie om energie-efficiënter te worden als we willen concurreren met lage loon economieën. We gaan ook creatiever moeten omgaan met hergebruik van materialen.

De voorbije jaren hebben we op het vlak van efficiënt energiegebruik maar ook watergebruik veel vooruitgang geboekt en dit onder meer dankzij de audit- en benchmarkconvenanten waarbij bedrijven uitgedaagd werden om de wereldtop te halen. Ook het heffingenbeleid inzake waterlozingen heeft tot heel wat procesinnovatie geleid en tot veel minder uitstoot. De ‘best beschikbare technologie’-benadering in Vlarem heeft ons ook veel vooruitgeholpen.

Intussen is de vergroeningseconomie ook een ‘sector’ op zichzelf geworden, die bestaat uit ondernemingen die diensten en producten leveren die bijdragen tot de vergroening van de economie.

Het economisch ondersteuningsbeleid is sedert jaren grotendeels gericht op de vergroening van de economie. Bijvoorbeeld: via eco-efficiëntiescans kunnen onze bedrijven ontdekken welke groene investeringen voor hen nuttig zijn. Investerings die verder gaan dan de norm krijgen daarvoor zelfs subsidies via de ecologiepremie. Daarnaast zijn er de certificaten die investeringen in hernieuwbare energie aanmoedigen. Er zijn ook al diverse oproepen geweest om projecten in de groene economie te ondersteunen, zoals de Cleantech projecten met EFRO-steun.

Het beleid van de Vlaamse overheid is er op gericht om een vergroeningseconomie tot stand te brengen, die milieuwinst combineert met economische toegevoegde waarde. De toenemende vraag naar vergroening, in Vlaanderen en in de rest van de wereld, laat toe te veronderstellen dat deze sector zich snel kan ontwikkelen. De ontwikkeling van een groene economie staat zonder meer centraal in het nieuw economisch beleid in Vlaanderen. Het Pact 2020 reikt zowel op micro – de open ondernemer – als op macro vlak – een groen stedengewest – een aantal prioriteiten aan voor de ontwikkeling van een groen economisch beleid. Momenteel ligt een SWOT-analyse over de vergroeningseconomie ter studie bij het departement EWI. Op basis van de resultaten van deze studie zullen we nagaan op welke wijze we onze ondernemingen nog beter kunnen ondersteunen om in te zetten op de nieuwe opportuniteiten. Hierover zal ook afstemming gezocht worden met de minister bevoegd voor innovatie en economisch overheidsinstrumentarium omdat aan cleantech zowel een innovatieve als economische component gekoppeld is.

4.1. De heroriëntering van de ecologiepremie

De ecologiepremie, de steunmaatregel waarbij ondernemingen worden aangemoedigd om hun productieproces milieuvriendelijker en energiezuiniger te organiseren, zal in 2011 grondig worden hervormd en op een nieuwe leest worden geschoeid.

In 2010 zette de trend die zich in 2009 had ingezet verder en daalde de slaagkans om in aanmerking te komen voor een ecologiepremie verder. De daling van de slaagkans kon in 2009 in belangrijke mate verklaard worden door een toename van het aantal steunaanvragen, te wijten aan de grote instroom van steunaanvragen voor fotovoltatische zonnepanelen veroorzaakt door de in het vooruitzicht gestelde daling van de groene stroomcertificaten voor elektriciteit.

Hierop anticepeerde de Vlaamse Regering samen met de sociale partners al op 18 december 2009 door in haar Werkgelegenheids- en Investeringsplan (WIP) de ecologiesteunregeling bij te sturen. De wedstrijdformule zal verlaten worden voor een stelsel dat meer rechtszekerheid biedt en vraag en (subsidie)aanbod met elkaar in evenwicht brengt. Ook zal het nieuwe systeem werken met duidelijke toekenningscriteria die sturen naar de meest performante technologieën. De steunverlening zal

gebeuren binnen een gesloten enveloppe en zal een minimum aan administratieve lasten voor de ondernemingen met zich meebrengen. Deze uitgangspunten werden opgenomen in een ontwerpbesluit waaraan de Vlaamse Regering op 16 juli 2010 haar goedkeuring hechtte. De bijgestuurde ecologiesteunregeling zal begin 2011 operationeel worden. In de begroting 2011 is hiervoor 102.000.000 euro vastleggingskredieten voorzien. Er zal worden op toegezien dat zoals in het regeerakkoord staat vermeld, de toekenning meer gelinkt wordt aan de effectieve implementatie van de resultaten van de energie-efficiëntiescan.

Ook zal in 2011 de door VITO gehanteerde methodologie voor het samenstellen van de limitatieve technologieënlijst worden bijgestuurd. De aanbevelingen die voortvloeien uit de externe studieopdracht die de VITO-methologie zal doorlichten en die in het najaar van 2010 zal worden uitgevoerd, zullen in 2011 in de nieuwe ecologiesteunregeling worden geïmplementeerd.

4.2. Optimalisering van de instrumenten van het Agentschap Ondernemen

Het Agentschap Ondernemen informeert bedrijven over het toenemend maatschappelijk en economisch belang van eco-efficiënt ondernemen door:

- actuele informatie inzake milieu, energie, eco-efficiëntie up to date op de website aan te bieden in de vorm van infobladen, technologiefiches, subsidieleidraden, brochures...;
- informatie te verstrekken aan bedrijven over de milieu- en energieproblematiek;
- bedrijven gericht te oriënteren naar het bestaande subsidie-instrumentarium voor vergroening van de Vlaamse economie (kmo-portefeuille, ecologiepremie);
- mee te werken aan of zelf organiseren van infosessies in relatie tot veranderende regelgeving en het overheidsaanbod;
- bedrijven te oriënteren naar meer gespecialiseerde publieke en private actoren middels tools zoals een energiescan, een milieuchecklist, een eco-efficiëntietool,...

In 2010 is de milieuchecklist herwerkt tot een meer kmo-vriendelijk hulpmiddel om snel zicht te krijgen op het al dan niet in regel zijn met de wettelijke milieuverplichtingen. Samen met meerdere stakeholders is ook de eco-efficiëntiescan die voorheen door OVAM werd ontwikkeld en uitgerold door gespecialiseerde adviesbureaus, omgevormd tot een hulpmiddel dat bedrijven moet wegwijs maken in het nieuwe paradigma van duurzaam ondernemen in ruime zin, en de mogelijke opportuniteiten voor een bedrijf in beeld brengt. Uitwerking hiervan kan dan in tweede instantie samen met meer gespecialiseerde actoren, al dan niet ook financieel ondersteund door de overheid.

Voorafgaande inzet van de energie- of eco-efficiëntiescan van het Agentschap door een bedrijf zal vanaf 2011 ook recht geven op een extra bonus om met gebruik van de ecologiepremie ook daadwerkelijk over te gaan tot een 'groene' investering.

In 2011 wordt ook de meer gerichte aanwending van de KMO-portefeuille voor meer diepgaand thematisch advies inzake energie- of milieuvriendelijk ondernemen ten gronde onderzocht. Het lopende EFRO project 'REG in KMO' is verlengd tot eind 2012 en zal onder meer in concreto nagaan op welke wijze hieraan in de praktijk kan worden vorm gegeven. Alignering met het ruimere subsidie-instrumentarium wordt nagestreefd.

In het kader van haar regie-opdracht volgt het Agentschap ook de initiatieven die op diverse beleidsniveaus of door diverse projectpromotoren worden genomen in de sfeer van 'groene' economie, cleantech, duurzaam ondernemen,... Afstemming en het creëren van synergie is ook voor 2011 een blijvend aandachtspunt en opdracht.

Bij de tussentijdse evaluatie van het systeem van Strategische Opleidings en Investeringssteun werden een aantal milieu- en klimaatcriteria aangepast zodat dit subsidie-instrument meer kan bijdragen aan de vergroening van de economie. De vereisten voor milieuzorg worden uniform gemaakt met het systeem van de ecologiepremie (uitbreiding met milieu-, energie- en eco-efficiëntiescan). Het criterium klimaatbeleid een ontvankelijkheidscriterium voor de steun. Het duurzaamheidsverslag

wordt geobjectiveerd door de normen van het Global Reporting Initiative (GRI) op te leggen en voor grote ondernemingen een audit te eisen door een onafhankelijke derde partij.

4.3 Logistiek en Mobiliteit

Bij mededeling aan de Vlaamse Regering van 12 maart 2010 heeft de minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken de doelstellingen bepaald voor het logistieke beleid op basis van het Pact 2020 en de ViA-doorbraakpistes inzake logistiek en mobiliteit en ook de organisatiestructuur hiervoor vastgelegd: 4 pijlers onder de koepel van Flanders Logistics en met een administratieve ondersteuning vanuit het beleidsdomein MOW. Binnen dit kader van Flanders Logistics zal het Agentschap Ondernemen voor elk van de 4 pijlers meewerken:

- land- en proceslogistiek; rechtstreeks, via deelname aan de stuurgroep en onderliggende werkgroepen;
- binnenvaart, onrechtstreeks via de ruimtelijke planningsprocessen waarin gezocht wordt naar watergebonden bedrijventerreinen;
- zeehavens, onrechtstreeks via de opvolging van de strategische plannen voor de zeehavens en de eventuele subregionale overlegorganen in de zeehavengebieden;
- luchtvervoer, rechtstreeks via START en de opvolging van de Vlaamse Luchthavencommissie;

Desgevallend, zal het Agentschap ook rechtstreeks participeren in de tijdelijke horizontale themagroepen in het kader van Flanders Logistics, in het bijzonder m.b.t. informatie en communicatie naar de sector en m.b.t. advies en begeleiding van bedrijven.

In kader van START stelde de Task Force een Plan van Aanpak op. Het plan van aanpak zal dit jaar leiden tot de selectie van nieuwe strategische projecten rond een aantal doelstellingen van START. Deze zullen, samen met de eerder gedefinieerde strategische projecten, de leidraad vormen voor de beleidsontwikkelingen. Momenteel wordt intensief ingezet op verkennend onderzoek in het kader van een verdere bestuurlijke verankering, met inbegrip van een gebiedsgerichte werking om het draagvlak voor de luchthaven en de uitvoering van remediërende acties te verzekeren.

Een eerste aanzet tot het uitwerken van initiatieven die de leefbaarheid in de luchthavenregio moeten verbeteren, is gegeven door de goedkeuring van het actieplan “omgevingslawaaï voor de luchthaven Brussels Airport”. Dit actieplan zal aangepast worden met de resultaten van de beleidsvoorbereidende studie die in februari 2011 afloopt.

4.4 Duurzame ontwikkeling

De ontwikkeling van een groene economie bouwt voort op de principes van duurzame ontwikkeling, waarbij niet alleen de welvaart, maar ook het welzijn van onze maatschappij centraal staan. Deze principes zijn eveneens vervat in de nieuwe Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (VSDO), waarvan de groene economie een belangrijke bouwsteen is.

5. Meer groeiende ondernemingen

5.1 Klassieke instrumenten: strategische investerings- en opleidingssteun

In het voorjaar van 2010 werd het steunsysteem dat van toepassing is op investeringsprojecten van meer dan 8 miljoen euro van kleine en middelgrote ondernemingen in heel Vlaanderen en van grote ondernemingen in de regionale steungebieden enerzijds en opleidingen van minstens 450.000 euro van kleine, middelgrote en grote ondernemingen in heel Vlaanderen anderzijds, geëvalueerd.

Uit de evaluatie blijkt de instroom van opleidingsdossiers te exploderen terwijl in veel gevallen twijfels bestaan over de effectieve additionaliteit van de steun.

Toegekend per soort steun	2008 (euro)		2009 (euro)		Totaal (euro)
Investeringssteun	6.854.631	43%	12.715.645	28%	19.570.276
Opleidingssteun	7.120.150	45%	30.726.341	67%	37.846.491
gecombineerde dossiers	2.000.000	12%	2.521.957	5%	4.521.957
	15.974.781	100%	45.963.943	100%	61.938.724

Om te blijven kunnen tegemoet komen aan de vraag van ondernemingen voor subsidies voor hun strategische opleidingsinspanningen wordt de regelgeving verduidelijkt naar aanleiding van de toepassing van de principes in verband met het “stimulerend effect” en de “noodzaak van de steun”, zoals Europa die nader heeft omschreven in 2009. Zoals voorheen zullen de ondernemingen moeten aantonen dat de opleidingssteun noodzakelijk is om de opleidingen uit te voeren en dat de steun, in vergelijking met een scenario zonder steun, leidt tot een stijging of verbreding van de omvang, kwaliteit, reikwijdte of doelgroep van het opleidingsproject. Om de objectiviteit van de beoordeling en een uniforme toepassing van de criteria te waarborgen zal de vaststelling van de subsidiabele opleidingskosten gebeuren via een gestandaardiseerde methode. Voortaan zal de “berekeningsmodule van de aanvaardbare en subsidiabele opleidingskosten” bij de aanvraag moeten gevoegd worden door middel van een rekenmodel.

Anderzijds wordt de instapdrempel van 450.000 euro verlaagd tot 250.000 euro voor kleine ondernemingen en tot 300.000 euro voor middelgrote en grote ondernemingen. Om deze verduidelijking te concretiseren werd op 23 juli 2010 een wijzigend besluit van de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd. Aangezien de adviezen van de SERV en de Raad van Staten moeten ingewonnen worden, zullen de voorgestelde aanpassingen pas begin 2011 operationeel zijn.

Uit de evaluatie bleek bovendien de noodzaak tot actualisering van de ontvankelijkheidscriteria en de criteria voor de beoordeling van de steunaanvragen zodat ze beter aansluiten bij de gewijzigde financieel-economische toestand en de praktijk in ondernemingen zoals op het vlak van klimaatbeleid en innovatie. Daarbij zal het gewicht van de factor behoud en creatie van tewerkstelling toenemen. Globaal blijft het principe gehandhaafd dat zowel economische, ecologische als sociale criteria gehanteerd worden. De Vlaamse Regering wenst hiermee Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en met name het principe van de ‘triple bottom line’ te ondersteunen. Bij de toepassing van de strategische steun zal meer aandacht gaan naar monitoring en opvolging van wat met de steun gebeurt en in het bijzonder naar de link met tewerkstelling.

Samenvatting

INDELING VOLGENS DE AARD VAN DE CRITERIA				
	OPLEIDING		INVESTERING	
		Nieuw		Nieuw
ECONOMISCHE CRITERIA	60	60	60	50
SOCIALE CRITERIA	30	35	30	45
ECOLOGISCH CRITERIUM	10	5	10	5
TOTALEN				

5.2 Gazellen en Gazellesprong

Het voorbereidende beleidstraject betreffende de Vlaamse Gazellensprong werd afgesloten op **de ViA-rondetafel van 13 september 2010**; het uitvoerende deel van het beleid zal in het najaar van 2010 van start gaan.

Het voorbereidende beleidstraject is van start gegaan met het opstellen van de beleidspaper “Groeiondernemingen in Vlaanderen 2010”. In dit werk werd op zoek gegaan naar een omschrijving van het doelpubliek voor het beleid, een duidelijk zicht op de huidige situatie betreffende groeiondernemingen in Vlaanderen de groeispecifieke knelpunten. Daarbij is er ook een internationale benchmark opgesteld en er werden beleidsaanbevelingen gedaan gericht op het verkrijgen van meer succesvolle Vlaamse groeiondernemingen. De conclusies van de beleidspaper werden getoetst bij bewezen gazellen en potentiële snelle groeiers tijdens diverse workshops en werden aangevuld met elementen uit een brede bevraging bij de gemiddelde Vlaamse onderneming.

Daarnaast werd in de Oproep Ondernemerschap 2009 ook een oproep gedaan voor projecten gericht op het ondersteunen van groeiondernemingen en het overwinnen van bepaalde groeispecifieke knelpunten. Op de ViA-rondetafel van 13 september, waar de conclusies van het beleidsvoorbereidende traject werden gepresenteerd en bediscussieerd, werden deze projecten officieel gelanceerd. Deze aanpak moet toelaten aan de hand van pilootprojecten of kleinschalige proeftuinen concrete terreinervaring op te doen voor de uitbouw van de Gazellesprong. Er worden 9 pilootprojecten gesteund. De voor steun geselecteerde projecten zouden voor het einde van 2010 stilaan op kruissnelheid moeten komen.

In juni 2010 werd het groeiplatform opgericht. Dit platform bestaat uit alle relevante overheidsinstanties (EWI, AO, PMV, FIT en IWT), uitgebreid met de ondernemersorganisaties en de promotoren van de geselecteerde projecten uit de Oproep Ondernemerschap 2009. Het groeiplatform zal instaan voor de inhoudelijke opvolging van de lopende projecten en zal aan de hand van de geleerde lessen uit de projecten duidelijke beleidsaanbevelingen doen en initiatieven nemen gericht op het uittekenen van optimale coachingsprogramma's voor groeiondernemingen. Uit de beleidvoorbereiding kwam naar voor dat wellicht twee types aangewezen zijn. Het eerste coachingsprogramma zal zich moeten richten op “high potential” groeiondernemingen het tweede zal zich moeten richten op ondernemingen met een meer gemiddeld groeiprofiel.

Een tweede taak van het platform is het duidelijk in kaart brengen van het bestaande generische overheidsinstrumentarium dat een antwoord kan bieden op de groeispecifieke problemen bij snelle groeiers. Deze oefening zal op korte termijn leiden tot een brochure specifiek voor groeiondernemers. Het bestaande overheidsinstrumentarium zal verder geanalyseerd worden met het oog op een verdere stroomlijning van en het mogelijk opvullen van hiaten in het instrumentarium wat betreft groeiende ondernemingen. Op termijn zal dit leiden tot een specifiek omkaderend beleid.

5.3 Aantrekken en begeleiden van buitenlandse investeerders

Wij willen een verhoging realiseren van aantal buitenlandse directe investeringen in het Vlaamse Gewest, evenals het ermee gepaard gaande investeringsbedrag. Dit is ook zo afgesproken in het Pact2020.

Een doeltreffend acquisitiebeleid veronderstelt o.m. een efficiënte regiomarketing, een snelle detectie van mogelijke kandidaat-investeerders, een duidelijke briefing van kandidaatinvesteerders over onze troeven ten opzichte van de ons omliggende regio's, een intensieve begeleiding van de kandidaat-investeerders bij de selectie van sites, de organisatie van bezoekersprogramma's en de begeleiding bij het eventueel daaropvolgende investeringstraject (omgevingsfactoren, vergunningen, financiering en subsidies...).

Flanders Investment and Trade (FIT) en het Agentschap Ondernemen beschikken over sterke complementaire netwerken om deze acquisitie- en onthaalfunctie efficiënt en effectief te organiseren.

Medio 2010 hebben FIT en het Agentschap Ondernemen een samenwerkingsprotocol afgesloten om hun expertise en inspanningen op het vlak van acquisitie, onthaal en begeleiding van kandidaat investeerders te bundelen en complementair in te zetten ter versterking van de gezamenlijke dienstverlening in het Vlaamse gewest.

In het kader van dit Protocol zullen het Agentschap Ondernemen en FIT tevens bijzondere aandacht besteden aan een pro-actieve opvolging van buitenlandse bedrijven die reeds in Vlaanderen gevestigd zijn en voor wie in het kader van expansie- of andere plannen, contacten met de overheid en de toeleiding naar specifieke ondersteunende maatregelen nuttig of wenselijk zijn.

Dit protocol is inmiddels omgezet in concrete operationele taakafspraken tussen beide organisaties. In de loop van 2010 en 2011 zouden de eerste resultaten van de samenwerking zichtbaar moeten worden.

5.4 Ondersteuning O&O-infrastructuur

Uit de praktijk blijkt dat er op dit moment een leemte bestaat voor de ondersteuning van investeringen in O&O-infrastructuur. Zowel binnen het innovatie- als het economisch ondersteuningsinstrumentarium ontbreken op dit de gepaste instrumenten. In overleg met de minister bevoegd voor het innovatiebeleid, zal er onderzocht worden hoe het acquisitiebeleid van O&O-gerichte bedrijven kan versterkt worden met bijkomende steunmaatregelen. Hiertoe zal nagegaan worden in welke mate de vanuit de Europese regelgeving toegelaten staatssteun voor O&O volledige geïmplementeerd is in Vlaamse regelgeving. Er zal een voorstel gedaan worden tot bijkomende verankering en/of operationalisering van steunmaatregelen gericht op het aantrekken van nieuwe of groeiende O&O-gerichte bedrijven. Met name zal specifiek onderzocht worden hoe deze bedrijven sterker kunnen ondersteund worden bij de uitbouw van de O&O-basisinfrastructuur van hun bedrijvigheid.

5.5 Strategische ecologiesteun

Zoals aangegeven in de beleidsnota zal het systeem van strategische investerings- en opleidingssteun grondig geëvalueerd worden, rekening houdend met de gewijzigde economische situatie en de nieuwe regionale steunkaart, voorzien in 2013. Er zal dan ook onderzocht worden of er – met het oog op een vergroening van de Vlaamse economie - een derde luik van strategische ecologiesteun aan toegevoegd kan worden en of het systeem sectorselectief gemaakt kan worden. Zonder exhaustief te zijn kunnen volgende pistes worden onderkend;

- Het ontwikkelen van een nieuwe steunregeling voor strategische ecologieprojecten voor investeringsprojecten vanaf een bepaald investeringsbedrag en voor projecten die een

- globale/integrale milieu- en of energieoplossing op bedrijfsniveau bieden, met gesloten energie- (hernieuwbare energie) en materiaal kringlopen (duurzaam materialenbeleid) (parallel aan het systeem van strategische investeringssteun en strategische opleidingssteun)
- Steun voor ecologische demonstratieve investeringsprojecten met een strategisch karakter. Het gaat hier om ecologische demonstratieprojecten die een duidelijk milieuvoordeel opleveren en/of energiebesparend zijn voor de globale bedrijfsvoering.

6. Een meer innovatieve en kennisintensieve economie

6.1. Vernieuwend sectorbeleid

Zoals aangekondigd in het regeerakkoord en de beleidsnota 2009-2014 zal een vernieuwing in het sectorbeleid worden doorgevoerd om de transformatie van de economie centraal te plaatsten. Dit sectorbeleid is onderdeel van een nieuw industrieel beleid waarin ook het flankerend beleid wordt opgenomen en een beleidsmix wordt opgesteld vanuit een integrale (transsectorale) visie op de toekomst van de industrie. Dit nieuw industrieel beleid sluit ook aan bij de afspraken in het kader van de Staten-Generaal voor de Industrie, met inbegrip van de creatie van het noodzakelijke maatschappelijke draagvlak.

Sinds de DIRV-acties in de jaren tachtig promoot de Vlaamse Regering een transitie van de Vlaamse economie naar een meer innovatie en kennisintensieve economie. Ondanks een sterke verandering in de structuur van de Vlaamse economie (de-industrialisering en ontwikkeling van nieuwe diensten) en de aard van de activiteiten binnen de klassieke industriële sectoren, is deze transitie nog niet zover dat een voldoende sterke competitieve basis voor nieuwe welvaartscreatie is gecreëerd. Er werd in verschillende industrietakken nog te lang vastgehouden aan een model van verdere kapitaalsintensivering (automatisatie) in bestaande activiteiten (vaak halfafgewerkte producten, B2B of binnen multinationale verbanden) waarvoor de marges op de wereldmarkt meer en meer onder druk kwamen met verlies van marktaandeel tot gevolg.

Met de recente financieel-economische crisis is deze onaangepastheid van het economisch weefsel aan de nieuwe globale verhoudingen scherp naar voor gekomen. Met de crisis worden de globale waardeketens versneld gereorganiseerd in functie van nieuwe krachtverhoudingen en groeiopportuniteiten. Daarom besliste de Vlaamse Regering om samen met de sociale partners een ‘Staten-Generaal voor de Industrie’ (SGI) op te zetten om zo een versnelling in de transformatie van de economie te bewerkstelligen. Dit proces startte op 5 februari 2010 met het engagement van vier belangrijke industriesectoren nl. Fedustria, Fevia, Agoria en Essenscia om actieplannen op te stellen volgens een nieuwe aanpak via de waardeketenbenadering die de focus leggen op grote transformatieprojecten. De resultaten van deze oefening zijn voor de Vlaamse Regering een opstap naar een nieuwe fase in het transformatietraject via concretisering van ‘grote projecten’ als hefboom van de transformatie.

Geïntegreerd industriebeleid: Groenboek nieuw industrieel beleid

In uitvoering van de afspraken voor de SGI hebben de vier grootste sectoren sectorale actieplannen voor transformatie opgesteld die in een eerste stap zijn voor een lange termijn agenda. Bijkomend is echter noodzakelijk om een integrale benadering van de transformatie in de secundaire sector te ontwikkelen die rekening houdt met de diepgaande veranderingen in de internationale waardeketens

Vanuit het economisch beleid zal een geïntegreerd industrieel beleid worden uitgewerkt, in samenspraak met de beleidsdomeinen die hiervoor essentieel zijn, in eerste instantie innovatie en werk, en in overleg met de sociale partners. De consultatie over het groenboek “nieuw Industrieel beleid” dat de Vlaamse Regering op 1 oktober 2010 heeft voorgesteld moet een kader helpen scheppen voor de concretisering van het beleid. Dit beleid zal in elk geval een sterke industriële basis in de Vlaamse economie verankeren omdat die noodzakelijk is voor de ontwikkeling van een kenniseconomie als voorwaarde tot behoud van innovatiecapaciteit, de ontplooiing van nieuwe diensten, de bestendinging van werkgelegenheid voor niet hoger geschoolden en een positieve handelsbalans.

In dit beleidskader wordt het flankerend beleid verrijkt met een specifiek beleid gericht op de transformatie van bestaande sterkhouders en nieuwe speerpunten. Dit nieuwe industrieel beleid zal daarom verder bouwen op een (globale) waardeketenbenadering om de Vlaamse industrie (internationaal) te herpositioneren.

Vanuit dit systeem perspectief voor transformatie zal dan ook de noodzakelijke band met de kennisinfrastructuur (SOC's, competentiepolen, hoger onderwijs) en met dienstensectoren worden gelegd. Er wordt ook aangesloten bij de krachtlijnen van het vernieuwd Europees industrieel beleid.

Het resultaat van dit proces is een Witboek Nieuw Industrieel Beleid dat een consistent actieplan zal bevatten voor de versterking van de competitiviteit van de economie op het vlak van randvoorwaarden en van structurele vernieuwing op het vlak van productiviteit, industriële innovatie, competentiebeleid, infrastructuur en draagvlak (sociaal contract).

Het is belangrijk te onderstrepen dat de transformatie van de Vlaamse industrie ook overleg met de federale overheid en eventueel andere gewesten noodzakelijk maakt. Daarbij streeft Vlaanderen naar bijkomende hefboomen om een volwaardig en modern industrieel beleid te kunnen voeren.

In de instrumentmix voor het geïntegreerd industriebeleid zal het TINA fonds (Transformatie en Innovatie Acceleratie Fonds) een bijzondere rol spelen. Het is een nieuw instrument voor de verstrekking van publiek risicokapitaal voor transformatietrajecten die gedragen worden door consortia uit open innovatieplatformen, om doorbraakprojecten met hoog economisch risico en groot maatschappelijk potentieel versneld op de markt te introduceren.

Vernieuwde Rondetafels

In opvolging van de resultaten van de SGI zullen in 2011 vernieuwde 'rondetafels' worden georganiseerd om de actieplannen van de sectoren verder concreet uit te werken en in praktijk te zetten. Hiervoor zal ondersteuning worden geboden via het departement EWI volgens een aangepaste methodologie waarin toekomstverkenning, SWOT, mobilisatie en identificatie van de strategische actoren volgens een waardeketenbenadering belangrijke onderdelen zijn.

In het kader van de SGI werd een draaiboek samengesteld van 'goede praktijken' voor het opstellen van dergelijke actieplannen. Dit zal het uitgangspunt zijn voor het aanbod van een 'toolbox' van standaardinstrumenten voor de ondersteuning van strategische agendasetting en de ontwikkeling van transformatieprojecten in andere sectoren (toekomstverkenning, SWOT, business plan voor transformatie etc). Gezien de problematiek van deze versnelling, met ingrijpende veranderingen in de bestaande bedrijfsmodellen is er hier blijkbaar een reële nood aan strategische ondersteuning.

Prioritair in deze rondetafels is de concretisering van transsectorale initiatieven op vlak van export, vorming en duurzaamheid en de versterking van transsectorale waardeketens en clusters waarvoor projecten worden gedefinieerd die (bij voorkeur) aansluiten bij de 'grote projecten' van het WIP. Dat zal het nieuwe industrieel beleid bottom-up invullen. Hiervoor zullen eerst de reguliere kanalen via FIT, IWT, OVAM etc. worden uitgeput.

Flanders'Care

In het kader van de operationalisering van het Flanders'Care zal het Agentschap Ondernemen een Impulsloket opstarten. De bedoeling van dit impulsloket is zorginstellingen, kennisinstellingen en/of bedrijven de weg tonen naar de juiste overheidsinstrumenten. Het Agentschap Ondernemen zal de betrokken organisaties dan ook ondersteunen door:

- De relevante actoren te informeren en sensibiliseren

- Een brugfunctie te verzorgen met het zorgvernieuwingsplatform en operationele ondersteuning bieden m.b.t. het voorleggen van projecten
- initiatiefnemers wegwijs te maken in de verschillende overheidsinstrumenten van de beleidsdomeinen: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG: Agentschappen....), Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI: AO, PMV,...) en Internationaal Vlaanderen (FIT,...)
- Concreet te verwijzen naar het bestaand instrumentarium binnen de Vlaamse overheid en een optimale aanwending van het bestaand instrumentarium te garanderen
- Dienstverlening op maat aan te bieden en desgevallend gedurende langere termijn een traject mee te begeleiden

Het impulsloket gaat van start in het najaar van 2010 .

6.2. Kennisdifusie van innovatie en businessmodellen

Met het IWT ondersteunt de Vlaamse regering de ontwikkeling van (technologische) innovatieprojecten in Vlaanderen. Veel van deze technologische innovaties vinden nog te weinig hun weg naar de rest van de bedrijfswereld. Veel kmo's hebben immers niet de middelen om deze technologische innovaties van nabij op te volgen. Door deze 'innovatieparadox' missen we heel wat opportuniteiten om ons economisch weefsel structureel te versterken en kennisinvesteringen van de overheid te valoriseren in economische meerwaarde, in het bijzonder door internationaal ondernemen.

In het kader van de beleidsnota economie werden twee pistes vooropgesteld om een beleid te ontwikkelen dat een efficiënte verspreiding van innovaties naar een ruime doelgroep van ondernemingen stimuleert.. In samenspraak met de minister bevoegd voor innovatie, zal hieraan volgende verdere invulling gegeven worden:

- de ontwikkeling van een platformwerking tussen alle betrokken actoren die aan welbepaalde innovatieve thema's een bijdrage leveren;
- de studie naar specifieke steuninstrumenten die deze kennisdifusietrajecten kunnen ondersteunen.

a) platformwerking

Om kennisverspreiding bij kmo's en het bedrijfsleven te bevorderen heeft het Agentschap Ondernemen in de periode 2009-2010 een aantal platformen opgericht of zich aangesloten bij elders opgerichte koepels. De bedoeling van deze platformen is:

- het creëren van synergie en tegengaan van versnippering;
- kennisdeling en uitwisseling van best practices;
- het nemen van gemeenschappelijke initiatieven in het belang van een beter bereik van en doorstroom naar de einddoelgroep, de ondernemer.

Volgende initiatieven zijn reeds genomen:

- initiëren van een cleantechplatform door het samenbrengen van door het Agentschap gesteunde EFRO-projecten die in ruime zin actief zijn rond duurzaamheid, eco-efficiëntie, cleantech,...;
- stichtend lid van een platform in zake intellectuele eigendom (IE&co), samen met o.m. het IWT, waar diverse publieke dienstverleners onderling afstemmen en kennis delen;
- uitbouw van een KMO-IT platform;
- uitbouw van een design-platform.

In 2011 zal elk van die initiatieven verder geconsolideerd en uitgebouwd worden waarbij de werking sterk afhangt van het draagvlak dat telkens kan worden bereikt. Aandacht zal onder meer gaan naar:

- voor cleantech: het cleantech platform dat werd opgestart in 2010 zal worden uitgebouwd met bijzondere aandacht voor de diverse specifieke projecten die reeds in uitvoering zijn (o.a. opmaak overzichtsbrochures en bijkomende promotionele ondersteuning)

- voor IE: meer gezamenlijk optreden van de publieke IE actoren, niet in het minst in het veld samen met de Vlaamse Innovatiecentra en het IWT;
- voor KMO-IT: mogelijke uitbreiding van de projectwerking met IT stimulering bij de kleinhandel, ondersteuning van de verdere introductie in Vlaanderen van het E-TIC charter waarmee ICT leveranciers een deontologische code onderschrijven voor hun dienstverlening aan KMO;
- voor design: de verderzetting van de facilitering van de samenwerking tussen de verschillende spelers die rond design actief zijn, met als optie de organisatie van een Design Summit in 2011.

Meer specifiek wat design betreft, dient te worden vastgesteld dat de beleidsaandacht voor design in belangrijke mate toeneemt, en dit in bijzonder op Europees vlak. Design kan immers een belangrijk bron zijn voor innovatie en groei. Met **Design Vlaanderen** zal het Agentschap Ondernemen dan ook bedrijven verder aanzetten om design in hun bedrijfscultuur en productieproces te integreren. Design kan ook een belangrijke rol spelen in het creëren van meer gelijke kansen. Het Agentschap Ondernemen zal daarom actief bijdragen aan de verdere verspreiding van het concept van 'universal design', door dit te promoten bij partnerorganisaties.

Verder zal ook de werking van het **Vlaams Centrum van Kwaliteitszorg** ondersteund worden. Ook dit Centrum speelt een rol inzake kennisdiffusie, in het bijzonder met betrekking tot de vernieuwde invulling van het begrip kwaliteitszorg. Zij doen door de organisatie van een jaarlijks "doorbraak" congres, netwerkbijeenkomsten en kwaliteitsclubs, de verspreiding van informatie op maat.

b) Steuninstrumenten

Wat het onderzoek van specifieke instrumenten betreft, wordt de focus gelegd op de hervorming van de kmo-portefeuille. Hierbij zal onderzocht worden of en hoe sommige EFRO-projecten op termijn structureel kunnen ingebed worden in de kmo-portefeuille. Het betreft in eerste instantie de projecten Strategisch Ondernemen van het Agentschap Ondernemen en Strategisch Innoveren van het KIZOK.

Evenzeer blijkt het EFRO-project 'Laagdrempelige Expertise- en Dienstverleningscellen' goede resultaten te boeken. Hierbij zal in 2011 in overleg met de hogescholen onderzocht worden hoe dit project op termijn een vervolg kan kennen, al dan niet binnen de kmo-portefeuille.

7. Een efficiënte en effectieve overheid

7.1. Administratieve vereenvoudiging/uniek loket EDRL

Op vraag van Europa dient iedere lidstaat een reductiedoelstelling voor administratieve lasten op te stellen. Vlaanderen heeft destijds geopteerd eerst de administratieve lasten te meten door middel van een nulmeting om daarna een geïnformeerde reductiedoelstelling te kunnen opstellen. De nulmeting is voor het beleidsdomein Economie inmiddels afgelopen en de resultaten ervan zijn weergegeven in een eindrapport. Er werd bij de nulmeting zowel aandacht besteed aan het weergeven van de administratieve lasten in cijfers, als aan het verzamelen van concrete vereenvoudigingssuggesties door middel van consultatie van het veld.

Nu wordt op basis van deze gegevens van de nulmeting een rollend actieplan administratieve vereenvoudiging opgesteld. Dit actieplan zal alle vereenvoudigingsprojecten op het vlak administratieve vereenvoudiging bevatten. Het kan zowel quick-wins, vereenvoudigingsprojecten op langere termijn als structurele initiatieven bevatten. Op basis van de daarin opgenomen projecten wordt een reductiedoelstelling voor het beleidsdomein geformuleerd. Jaarlijks wordt dit actieplan geëvalueerd en bijgestuurd in een jaarlijkse vooruitgangsrapportage, met het oog op het halen van de reductiedoelstelling tegen 2012.

Een significante verlaging van de administratieve lasten voor de ondernemer zal in eerste instantie bewerkstelligd worden door als overheid de ondernemer op een geïntegreerde en op elkaar afgestemde wijze te benaderen en door de verdere uitbouw van een uniek loket voor de ondernemer in het kader van de implementatie van de Europese Dienstenrichtlijn (EDRL).

a) *"Naar een meer geïntegreerd overheidsoptreden" in het kader van MJP Slagkrachtige en Efficiënte Overheid*

De Vlaamse, Federale, Europese en lokale bestuursniveaus nemen voortdurend initiatieven om bedrijven te informeren, adviseren en ondersteunen. Bedrijven komen dan ook veelvuldig in contact met de verschillende overheden en door de weinig geïntegreerde aanpak is het voor ondernemers niet altijd even duidelijk waar ze voor welke vergunningsaanvraag, dienstverlening, informatie,... terecht kunnen.

De beleidsnota economie 2009-2014 geeft al aan dat er om de efficiëntie en effectiviteit van het overheidsoptreden te verhogen onderzocht dient te worden hoe synergieën tussen de verschillende actoren op het veld bewerkstelligd kunnen worden om te komen tot een meer geïntegreerde en eenvoudiger benadering van de ondernemer.

De beleidsnota Bestuurszaken 2009-2014 geeft aan dat om het één loket-principe te realiseren, de focus in een eerste fase zal liggen op een goede samenwerking en een afstemming via de klantgerichte processen. Op termijn komen meer structurele ingrepen aan bod. De kern van het debat moet gaan over de meerwaarde en gebruiksvriendelijkheid vanuit het oogpunt van de klant.

Om de effectiviteit van het overheidsoptreden naar bedrijven te verhogen is er dan ook duidelijk een dringende noodzaak aan afstemming tussen de verschillende actoren op het veld, het concreet invullen en afstemmen van de kerntaken van de verschillende overheden en stroomlijning van de communicatie naar de bedrijven, en dit in complementariteit met de taken van de bedrijfsorganisaties.

Vanuit die optiek werd dan ook een sleutelproject 'Naar een meer geïntegreerd overheidsoptreden' door het Comité van ambtenaren-generaal (CAG) gedefinieerd en opgenomen in het **Meerjaren Programma Slagkrachtige en Efficiënte Overheid**. De Vlaamse regering bekrachtigde dit Meerjaren Programma medio 2010.

Dit project zorgt er in de eerste plaats voor dat bedrijven een helder en duidelijk beeld krijgen van waar ze voor welke vergunningsaanvraag en/of dienstverlening terecht kunnen en dat ze geen tijd meer verliezen met het zoeken naar het juiste aanspreekpunt in het labyrint van overheidsinstellingen en bestuurslagen. Daarnaast wil dit project eveneens zorgen voor de nodige afstemming en een duidelijke afbakening van taken tussen de verschillende overheden, gegeven ieders opdrachten en kerntaken, zodat iedereen zijn kerntaken in relatie tot de anderen correct opneemt en er eenduidige informatie- en communicatiestromen richting ondernemers ontstaan.

b) De verdere implementatie van het Uniek Loket in het kader van de EDRL

Op 27 december 2009 trad de Europese Dienstenrichtlijn in werking. De omzetting van de Europese Dienstenrichtlijn (EDRL) bevindt zich in de loop van 2010 in de fase van de wederzijdse evaluatie of 'peer review'. Deze fase impliceert het onderzoek door de Europese lidstaten van de standpunten ingenomen door elke lidstaat betreffende zijn regelgevingen die in het IPM-systeem zijn aangemeld als zijnde of te behouden wegens noodzakelijkheid, evenredigheid en non-discriminatie-gehalte of aan te passen of af te schaffen. Bij dit onderzoek is het departement EWI betrokken en maakt deel uit van de Belgische delegatie tijdens de opeenvolgende plenaire vergaderingen van de experts van de lidstaten. Eind 2010 zal hierover door de Europese Commissie een verslag worden overgemaakt aan de Europese Raad en aan het Europees Parlement met mogelijke voorstellen tot bijkomende maatregelen. EWI zal op het gelegen moment de verslagelementen en de mogelijke voorstellen onderzoeken en aan de betrokken Vlaamse regelgevende entiteiten overmaken.

De omzetting van de EDRL had moeten afgesloten zijn op 28-12-2009, ook inzake de reeds vermelde aanpassingen en/of afschaffingen. Deze timing werd door een aantal lidstaten waaronder België niet nagekomen. Deze lidstaten zijn hierover in gebreke gesteld door de Europese Commissie. Eind juni 2009 werd aan België hierop een met redenen omkleed advies geadresseerd. De lidstaat verzocht de Europese Commissie om een uitstelregeling. Dit heeft ertoe geleid dat de betrokken regelgevende entiteiten evenwel hun omzettingsprocedures dienen te versnellen zodat deze afgesloten zijn op 28-11-2010.

Het departement EWI zal dit dossier verder opvolgen en de reacties van de Europese Commissie voor deze specifieke procedure coördineren.

De ontwikkeling van de technische instrumenten als het Uniek Loket en het Internal Market Information System (IMI) en van het Meldingspunt is toegewezen aan het Agentschap Ondernemen, Flanders Investment and Trade en aan het departement LNE voor wat het IMI-onderdeel "Alarmprocedures" betreft.

In 2011 zal verder worden gewerkt aan:

- o Het verder uitbouwen van fysieke "front-offices" – in casu de erkende ondernemingsloketten – die nu reeds in het Vlaamse overheidslandschap aanspreekpunt zijn inzake erkenningen en vergunningen voor ondernemingen, ondernemers en starters.
- o De verdere uitbouw van een middle-office (Agentschap Ondernemen en Vlaamse infolijn) om de ondernemingsloketten bij te staan in complexe dossiers.
- o Het stroomlijnen van de processen en informatiestromen tussen front-, middle- en backoffices en het generieke model hiervan als basis laten dienen voor toekomstige optimalisaties.

c) *Samenwerking met het departement Bestuurszaken*

Het departement Bestuurszaken en het Agentschap Ondernemen hebben een samenwerkingsakkoord gesloten om de beslissing van de Vlaamse regering met betrekking tot **e-procurement** bij de ondernemers en bedrijven bekend te maken.

Public e-procurement staat voor de volledige digitalisering van het aankoopproces van de overheid. Dit omvat :

- elektronisch publiceren van overheidsopdrachten (e-notification)
- elektronisch indienen en openen van offertes (e-tendering)
- elektronisch beoordelen en toewijzen (e-awarding)
- elektronische veiling (e-auction)
- elektronische catalogus (e-catalog)
- elektronisch indienen van de factuur (e-invoicing)
- elektronische betaling (e-payment)

Een concreet gezamenlijk actieplan inzake de uitrol van public e-procurement werd opgemaakt en zal in 2011 verder uitgevoerd worden.

Daarnaast zal er samen met het departement bestuurszaken gestreefd worden naar een afsprakenkader met andere departementen en/of agentschappen om tot meer ondernemersvriendelijke procedures komen.

7.2. Beperking tot de kerntaken van de overheid

In de opdracht van het Agentschap Ondernemen wordt duidelijk gesteld dat het Agentschap in de eerste plaats optreedt als regisseur en daarnaast als actor in complementariteit met de bedrijfsorganisaties. Gedurende 2010 werd dit principe in nauw overleg met de bedrijfsorganisaties verder verfijnd en geconcretiseerd. Dit heeft aanleiding gegeven tot de opmaak van een herwerkte producten en dienstenmatrix. De krachtlijnen van deze producten en dienstenmatrix werden verankerd in de beheersovereenkomst die met het Agentschap Ondernemen zal worden afgesloten.

De opname van een regiefunctie van het Agentschap Ondernemen betekent dat vanuit een politiek mandaat de beleidsdoelstellingen, zoals opgenomen in deze beleidsbrief door het Agentschap worden geconcretiseerd en er onderzocht wordt met welke actoren deze doelstellingen kunnen worden bereikt.

De belangrijkste taken van het Agentschap Ondernemen als regisseur zijn:

- stimuleren van actoren in het werkveld om deze beleidsdoelstellingen mee te realiseren;
- coördineren en inventariseren van de diensten van alle spelers in het werkdomein;
- zorg dragen voor voldoende afstemming tussen de door het Agentschap Ondernemen gesteunde initiatieven;
- kwaliteitsbewaking van de dienstverlening in de door het Agentschap Ondernemen gesteunde initiatieven.

De actorrol van het Agentschap Ondernemen concentreert zich in hoofdzaak op alle aspecten van ondernemerschap die verband houden met overheidsmaatregelen en verplichtingen. Het Agentschap Ondernemen moet dan ook in dit kader het kenniscentrum worden omtrent overheidswetgeving, regulering, normen, subsidies en andere vormen van overheidsondersteuning.

Dit concretiseert zich onder andere in volgende activiteiten:

- het ontwikkelen van de gepaste communicatie-initiatieven omtrent overheidsmaatregelen, in het bijzonder een performante website, e-nieuwsbrief, ...
- het up-to-date houden van informatiemateriaal, brochures, ...
- het aangaan van afspraken met andere overheidsdiensten
- het houden van infosessies in afspraak met de bedrijfsorganisaties

- het beantwoorden van vragen over overheidsmaatregelen en het verstrekken van advies bij de vertaalslag van de overheidsmaatregelen naar de concrete bedrijfssituatie
- het begeleiden van ondernemers bij het vervullen van administratieve formaliteiten bij de indiening van dossiers (bv. helpen bij het doorlopen van e-applicaties, bv. kmo-portefeuille)
- het ontwikkelen en ter beschikking stellen van tools om ondernemers en kandidaat-ondernemers bij hun bedrijfsvoering te ondersteunen
- het articuleren van de vraag van ondernemers teneinde een passende oriëntering mogelijk te maken naar de ondersteunende overheidsinstrumenten
- taken van accountmanagement

De concrete vertaling van principes gebeurt, zoals gebruikelijk, in het ondernemingsplan.

Provinciale afstemming

Een bijzonder aandachtspunt vormt ook de afstemming van het optreden van de verschillende agentschappen naar de ondernemers op provinciaal vlak. Om innovatie dicht bij de kmo's te brengen, worden door het IWT vijf provinciale Innovatiecentra financieel ondersteund. Deze innovatiecentra bieden ondersteunende diensten (informatie, advies, begeleiding) om innovatie in kmo's te faciliteren. Zij zijn gehuisvest in het Agentschap Ondernemen, net als overigens de FIT-accountmanagers in de provincies.

In 2010 werden door de leidend ambtenaren van AO, IWT en FIT gesprekken gevoerd om te komen tot een meer geïntegreerd overheidsoptreden op provinciaal niveau. Deze afspraken zullen worden geformaliseerd in afsprakenprotocollen. Uitgangspunt hierbij is:

- de creatie van een eenduidig aanspreekpunt voor de ondernemer;
- benutten van efficiëntie en schaalvoordelen, in de praktische uitrol van de dienstverlening;
- afspraken maken omtrent optimale en passende inzet van competenties.

7.3. Efficiënte samenwerking tussen verschillende bestuursniveaus

Overleg, samenwerking en kennisdeling tussen het federale bestuursniveau, de Vlaamse Overheid, provincies, lokale besturen en de ondernemerswereld is van cruciaal belang om een efficiënt en ondernemingsvriendelijk beleid mogelijk te maken. We zullen constructief meewerken aan de interne staatshervorming overeenkomstig het regeerakkoord, omgezet in de voorstellen van het Groenboek, en zoals het vertaald zal worden in het witboek.

a) Ondernemingsvriendelijke gemeenten

Het Agentschap Ondernemen zet dan ook verder in op een actief beleid rond 'Ondernemingsvriendelijke Gemeente'. Het overlegplatform wordt verder uitgebouwd. Via het kenniscentrum worden de realisaties van gesubsidieerde projecten centraal gebundeld en beschikbaar gesteld aan alle gemeenten en andere geïnteresseerden. Via een nieuwe projectoproep wil het Agentschap Ondernemen innovatie en goede praktijken in het domein verder stimuleren.

Er zal ook ingegaan worden op het verzoek van de VVSG om het huidige relatiebeheer met gemeenten te versterken en te stroomlijnen. Daarom wordt in samenwerking met de VVSG een 'lerend netwerk' voor gemeenten opgericht in de schoot van het Agentschap Ondernemen. Een dergelijk netwerk is een cruciaal element om te komen tot een echt partnerschap, zoals vooropgesteld in het regeerakkoord, waarbij kennis- en ervaringsuitwisseling tussen bestuursniveaus centraal staat.

b) Het provinciale bestuursniveau

Niet alleen de gemeenten en steden zijn belangrijke partners om een ondernemingsvriendelijker beleid te voeren, maar ook de provincies kunnen hierin een cruciale rol spelen. De belangrijkste partners

daarbij zijn de provinciale ontwikkelingsmaatschappijen, die te beschouwen zijn als kleine maar performante uitvoeringsorganisaties binnen het beleidsdomein Economie op provinciaal niveau. Naast de uitvoering van het provinciaal economisch beleid wensen we de POM's in te schakelen voor gebiedsgerichte initiatieven op vlak van ruimtelijke economie en streekontwikkeling.

Via de interdepartementale stuurgroep POM streven we naar een langetermijnrelatie die de doelmatigheid en de specificiteit van het inzetten van de POM's ten goede moet komen. Pionierswerk op vlak van bedrijventerreinmanagement, economische revalorisaties van verouderde terreinen en brownfields en het activeren van onbenutte percelen willen we maximaal benutten. Bijkomend wordt onderzocht in hoeverre POM's kunnen worden ingeschakeld in het mee opvolgen van ruimtelijke of gebiedsgerichte planningsprocessen in het verlengde van de taken of mogelijkheden van het Agentschap Ondernemen.

c) *Resoc's*

Conform het Regeerakkoord werden de afspraken die n.a.v. de dialoogmomenten werden gemaakt, nader opgevolgd. In uitvoering van het Werkgelegenheids-en Investeringsplan is aan de Resoc's gevraagd de economische en startklare projecten uit de streekpacten te identificeren. Opvallend was daarbij de aandacht voor de vernieuwing van het economisch weefsel via diverse vormen van incubatoren maar ook de grote aandacht voor allerlei initiatieven m.b.t. "zorg". Er zal daarom nagegaan worden hoe het economisch impulsloket "Flanders Care" hier kan op inspelen.

Voor de verdere interacties met de Resoc's zal meer gebiedsgericht gewerkt worden. Dat wil zeggen dat niet aan alle Resoc's terzelfdertijd hetzelfde beleidsvoorbereidend advies gevraagd zal worden. N.a.v. de samenwerking met de Resoc's over de mogelijke invullingen van de te desactiveren militaire domeinen is gebleken, dat een gebiedsgerichte en problematiek-gedreven interactie met de Resoc's een grotere meerwaarde heeft. Voor allerlei ruimtelijk-economische problematieken zal op datzelfde elan voortgegaan worden.

d) *Het federale bestuursniveau*

Zoals gesteld in de beleidsnota 2009-2014 is een afstemming met het federale economisch beleid, onverminderd de mogelijke overdracht van bevoegdheden in het kader van een nieuwe staatshervorming, op zijn plaats. Dit geldt in het bijzonder in het kader van de informatieverstrekking aan ondernemingen. In het bijzonder m.b.t. de informatieverstrekking m.b.t. financiering aan ondernemingen heeft het Agentschap Ondernemen dan ook steeds de maatregelen van het Participatiefonds meegenomen.

Ook in het kader van de implementatie van de Dienstenrichtlijn wordt er nauw samengewerkt met een aantal federale diensten, in het bijzonder de Dienst Administratieve Vereenvoudiging. Deze operationele samenwerking op het terrein zal in 2011 dan ook worden verder gezet.

Heel wat relevant studiemateriaal wordt nog door federale instanties zoals de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, Studiedienst Nationale Bank, kmo-cel van het federale Ministerie voor Economie, KEFIK, .. verzameld. Een optimale benutting van dit materiaal is dan ook ten eerste aangewezen. De contacten van de Studiedienst van de Vlaamse Regering met het federale niveau zullen aangewend worden voor informatie-uitwisseling in het kader van beleidsondersteuning en data-verzameling.

e) *Europa*

EU-Raad Concurrentievermogen

Omwille van het Belgische EU-voorzitterschap in de tweede helft van 2010 is beslist om gedurende het trio-voorzitterschap van Spanje, België en Hongarije de Belgische vertegenwoordiging in de Raad

Concurrentievermogen (Onderzoek, Industrie, Interne Markt) niet te wijzigen. In de praktijk houdt dit in dat het Waalse Gewest België vertegenwoordigt in de Raadsformatie Industrie van begin 2010 tot midden 2011 (en als assessor optreedt naast de federale regering in de Raad Interne Markt).

De eerstvolgende Vlaamse aanwezigheid in de Raad Industrie is volgens de intern-Belgische toerbeurtregeling voorzien vanaf de tweede helft 2011 onder het Poolse voorzitterschap. Er is afgesproken dat de eerste wissel van de Belgische vertegenwoordiging na het trio-voorzitterschap voor één jaar geldt (i.e. twee voorzitterschappen) wat betekent dat Vlaanderen ook tijdens de eerste helft van 2012 (onder Deens voorzitterschap) België zal vertegenwoordigen op de Raad Industrie.

Het is niet eenvoudig om nu al een duidelijk en accuraat beeld te scheppen van de dossiers die in 2011 aan bod zullen komen binnen de Raad Industrie, gezien de Europese beleidsagenda regelmatig onderhevig is aan ernstige vertragingen (o.m. omwille van discussies intern binnen de Commissie). Op basis van de beschikbare informatie, bevinden volgende voor Vlaanderen mogelijks belangrijke dossiers zich momenteel op de radar voor 2011: mededeling over het Europese grondstoffenbeleid, mededeling over een meer geïntegreerd normalisatiebeleid, de tussentijdse herziening van de Small Business Act, mededeling over maatschappelijk verantwoord ondernemen, mededeling over de strategie voor het duurzaam concurrentievermogen van de EU bouwsector, voorstel voor het versterken van de steun aan EU-KMO's op markten buiten de EU, voorstel voor het Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie 2014-2020 (CIP II) en een voortgangsrapport over de regelgevende aspecten van nanomaterialen.

Proactief inspelen op de Europese beleidsagenda

Een adequate koppeling met het Europese beleidsniveau kan bijdragen tot de verwezenlijking van de ViA-doelstellingen. Maar ook omgekeerd impliceren de ViA-doelstellingen om van Vlaanderen een Europese topregio te maken dat we ons een leiderspositie aanmeten. Vlaanderen, als Europese topregio in wording, moet alle kansen aangrijpen om internationaal beleid te koppelen aan intern beleid en vice versa. Het Europese beleid is hierbij van primordiaal belang gezien zijn impact op het Vlaamse beleid. In het bijzonder betreffende innovatiebeleid, maar ook op het gebied van industriebeleid en kmo-beleid, moet Vlaanderen de ambitie koesteren om het Europese beleid mee vorm te geven eerder dan het te ondergaan.

Meer concreet leggen we proactief verbanden tussen het Vlaamse TINA-fonds (Transformatie, Innovatie en Acceleratie Fonds) en mogelijks nieuwe initiatieven onder het vernieuwde innovatiebeleid van de Unie (beter bekend als Innovatie Unie, een kerninitiatief onder de Europa 2020-strategie, de opvolger van de Lissabonstrategie of Strategie voor Groei en Jobs). Vanuit eenzelfde optiek wordt uitgekeken naar het nieuwe industriebeleid van de EU, eveneens een kerninitiatief onder de Europa 2020-strategie. Uiteraard wordt het Europese industriebeleid ook bekeken in het licht van het Vlaamse nieuw industrieel beleid (Staten-Generaal voor de Industrie).

Het Belgische EU-voorzitterschap

Van 1 juli 2010 tot 31 december 2010 neemt België het roterende voorzitterschap van de EU waar. Zoals hierboven vermeld, werd intern-Belgisch overeengekomen dat het Waalse Gewest België vertegenwoordigt in de Raad Industrie (en als assessor optreedt binnen de Raad Interne Markt).

Een EU-voorzitterschap gaat traditioneel gepaard met een groot aantal evenementen die de werkzaamheden van het voorzitterschap in de Raad moeten ondersteunen. Op dit vlak speelt Vlaanderen ten volle mee, ook op die gebieden waar andere Belgische regio's als woordvoerder voor het Belgische EU-voorzitterschap optreden. Zo wordt de jaarlijkse tweedaagse expertenconferentie Enterprise Europe Netwerk door Vlaanderen gehost in Antwerpen met als thema kmo 2020..

Als voorzitter wordt België geacht een verzoenende rol te vervullen en zich te onthouden van een expliciete verdediging van de Belgische standpunten in de Europese beleidsvoorbereidende dossiers.

Het feit dat de Belgische belangen voor zes maanden ondergeschikt zijn aan het Europese compromis, betekent echter niet dat die Belgische belangen in de Europese dossiers worden verwaarloosd. In die zin blijft er ook oog voor de Vlaamse belangen in de verschillende Europese dossiers die tijdens het Belgische voorzitterschap aan bod komen. De belangrijkste dossiers hierbij zijn Innovatie Unie, het nieuwe Europese industriebeleid, het EU-octrooi (voorheen Gemeenschapsoctrooi), de herziening van het internemarktbeleid en de opvolging van de implementatie van de Dienstenrichtlijn.

Het Europees kader voor staatssteun

2010 is een vrij rustig jaar op het vlak van staatssteun. Het grootste deel van het EU regelgevend kader inzake staatssteun is recent gewijzigd en nog niet aan herziening toe. Het vermoeden heerst dat de eerste consultaties inzake de herziening van het reguliere staatssteunkader (algemene vrijstellingsverordening, de-minimis, regionale steunkaart,...) pas vanaf 2012 zullen starten.

In 2010 werd voornamelijk aandacht besteed aan (het al dan niet verlengen van) de tijdelijke kaderregeling inzake de financiële crisis. De EU Commissie is ook gestart met een publieke consultatie bij de stakeholders over de evaluatie van de DAEB regels. Inzake de EU staatssteun regels zal in 2011 wellicht aandacht gaan naar de nasleep van de financiële crisis en de verdere uitwerking van het al dan niet bijsturen van de DAEB regels.

Het decreet inzake het economisch ondersteuningsbeleid zal aangepast worden aan het gewijzigde EU kader inzake staatssteun.. De bedoeling is in 2011 een ontwerp van wijzigingsdecreet, dat vooral tot doel heeft het decreet dat dateert van 31 januari 2003 te confirmeren met de actuele Europese staatssteunrechtelijke bepalingen, te lanceren.

EFRO – doelstelling 2 Regionaal Concurrentievermogen en Werkgelegenheid

Vlaanderen verkreeg, in het kader van doelstelling 2 “Regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid” van het Europees Cohesiebeleid 2007 – 2013, een bedrag van 201 miljoen € uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), voor de ondersteuning van projecten welke in belangrijke mate bijdragen tot een duurzame economische ontwikkeling en het bevorderen van de werkgelegenheid (Lissabon -doelstellingen).

Ten einde output en effecten van het programma te maximaliseren, zullen in 2011 tevens de acties worden gecontinueerd, gericht op het bevorderen van synergie, samenwerking en netwerking tussen aanverwante projecten. Dit zal verder gebeuren in afstemming met de initiatieven die kaderen in het Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk (VON).

Ten einde de verwezenlijkingen van het programma en de rol die de Europese Unie speelt in Dit gebeurt in het kader van een operationeel (meerjaren)programma dat van toepassing is in geheel Vlaanderen en uitgevoerd wordt in nauwe samenwerking met de Europese Commissie, de provincies en de lokale besturen. Het programma is opgebouwd rond 4 prioriteiten:

1. stimuleren van kenniseconomie en innovatie (48,2 miljoen €);
2. bevorderen van het ondernemerschap (33,2 miljoen €);
3. verbeteren van de ruimtelijk - economische omgevingsfactoren (63,2 miljoen €);
4. bevorderen van de stedelijke ontwikkeling (48,2 miljoen €).

Sinds de start in 2008 werden reeds 276 projecten goedgekeurd waarbij 127,8 miljoen € EFRO - subsidies (63,6 % van de beschikbare middelen) werden toegekend. Binnen de prioriteiten 1 en 2 gebeurde dit via projectoproepen rond kennisdiffusie, cleantech, ICT -stimulering bij KMO's, innovatie van de plattelandseconomie, interregionale samenwerking, ondernemerschap (algemeen) en preventief bedrijfsbeleid.

Binnen prioriteit 3 betrof het de uitrusting van bedrijventerreinen, logistieke infrastructuur, opleidingsinfrastructuur en sociale economie - projecten. Binnen prioriteit 4 werden geïntegreerde stedelijke projecten goedgekeurd in een aantal centrumsteden en het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel, gericht op het versterken van het economisch draagvlak en het verbeteren van mobiliteit en leefbaarheid. Tevens werden in Antwerpen en Gent een aantal kleinschalige projecten in achtergestelde buurten ondersteund, welke de handelsfuncties moeten verbeteren en de wijken als geheel opnieuw aantrekkelijk maken voor wonen en werken.

In 2011 zal, naast een verdere efficiënte projectselectie en toekenning van de EFRO - middelen, voornamelijk aandacht worden besteed aan een eerste, grondige analyse van de realisaties van het programma. Daartoe zal een tussentijdse evaluatie worden verricht van de uitvoering en resultaten/effecten van het programma door een onafhankelijke, externe evaluator. Op basis hiervan kan eventueel worden beslist tot bijsturing met het oog op een zo efficiënt mogelijke inzet van de nog beschikbare middelen. Deze evaluatie zal ook de nodige adviezen dienen te leveren voor het toekomstig EFRO – programma. Tevens zal, de bijdrage tot een duurzame economische ontwikkeling en vergroening van de economie, een essentieel element uitmaken bij de projectselectie.

Om de samenwerking met de Vlaamse overheid, te belichten, zullen een grootschalig evenement voor projectpromotoren en het brede publiek (verbonden aan projectbezoeken) en een ruime mediacampagne worden georganiseerd.

EFRO Doelstelling 3 – Europese Territoriale Samenwerking

De Doelstelling 3 of Interreg IV programma's hebben sinds hun oprichting een vaste plaats verworven in het EFRO landschap. Zij beschikken over ervaren en vlot werkende uitvoeringsstructuren en zijn in Vlaanderen en andere Europese regio's over het algemeen voldoende gekend en ingebed.

Met gemiddeld twee à drie projectoproepen of –indieningrondes per jaar kenden de Interreg IV programma's dan ook weinig problemen wat de vastlegging van hun EFRO middelen betrof. Rekening houdend met de duur van deze programmaperiode, zitten alle programma's op schema wat de toekenning betreft van de hun beschikbare EFRO middelen.

De positieve trend qua Vlaamse participatie aan Interreg projecten wordt ook gedurende deze programmaperiode bevestigd. Globaal genomen werden totnogtoe ruim 500 Interreg IV projecten goedgekeurd in de programma's waaraan Vlaanderen participeert. In ruim de helft hiervan zijn Vlaamse organisaties vertegenwoordigd. Ruim 60 projecten hiervan worden door een Vlaamse organisatie geleid. Globaal genomen zijn Vlaamse organisaties ruim 480 maal betrokken als projectpartner in Interreg IV projecten.

De effectieve besteding en certificatie van de toegekende EFRO middelen volgt echter een veel trager ritme dan de vastlegging ervan. Totnogtoe konden alle programma's waarin Vlaanderen participeert een korting op het EFRO programmabudget vermijden, maar het halen van de jaarlijkse bestedingspercentages blijft voor alle programma's een bijzonder zware opdracht.

Gedurende 2011 zal de nadruk gelegd moeten worden op een efficiënte toekenning van de schaarser wordende EFRO middelen. Belangrijk is dat hierbij maximaal rekening gehouden wordt met het bereiken van de strategische doelstellingen van de verscheidene operationele programma's.

Binnen de programma's moet tegelijkertijd ook prioriteit gegeven worden aan een efficiënte besteding van de toegezegde EFRO middelen zodat kortingen op de EFRO steun vermeden worden.

Administratieve vereenvoudiging en bestuurlijke efficiëntie blijven eveneens een prioriteit.

Vanwege hun internationaal opzet en karakter zijn Interreg programma's en projecten vanouds relatief complex op administratief en reglementair vlak. Recente vereenvoudigingen van de EFRO

reglementering bieden echter kansen om bepaalde uitvoeringsmodaliteiten te vereenvoudigen. Ook kan de beslissingsruimte die lidstaten en regio's in deze programma's (die in gedeeld beheer met de Europese Commissie uitgevoerd worden) ter beschikking staat nog beter aangewend worden.

Er zal dus over gewaakt worden dat ook binnen de Interreg programma's waaraan Vlaanderen deelneemt kansen tot vereenvoudiging en het verhogen van de bestuurlijke efficiëntie een permanent aandachtspunt blijven.

In 2011 zullen een aantal Interreg programma's ook een eerste evaluatie uitvoeren van hun activiteiten en projecten. Gelet op de ambitieuze doelstellingen die lidstaten en Europese Commissie ten aanzien van Interreg hebben afgesproken, alsook de hoogte van de EFRO steunbedragen voor Interreg projecten is het belangrijk dat een adequate verantwoording voor de bestede middelen geleverd wordt.

Er zal tevens voor geijverd worden dat bij programma evaluaties de nodige aandacht besteed wordt aan het identificeren van concrete en aantoonbare resultaten van de samenwerkingsprojecten, hun toegevoegde waarde en een inschatting van hun "value for money".

Toekomstig cohesiebeleid

Op de diverse beleidsniveau's (Europees, nationaal, regionaal) werd tevens reeds gestart met de voorbereiding van het toekomstig Cohesiebeleid na 2013. Voortbouwend op een aantal voorbereidende documenten (4e Cohesierapport, Barca - rapport, werkdocument "Regions 2020",....) en oriëntatienota's van de bevoegde Europese Commissarissen, zullen in 2011 door de Europese Commissie concrete voorstellen inzake inhoud en regelgevend kader van het toekomstig Cohesiebeleid worden geformuleerd.

De discussies terzake worden van nabij opgevolgd door de interdepartementale werkgroep Cohesiebeleid, opgericht met het oog op het onderbouwen van de standpuntbepalingen door de Vlaamse Regering. Daarbij zal steeds worden gestreefd naar een verdere maximale deelname van Vlaanderen in de Europese Structuurfondsen. Vlaanderen pleit er in Europees verband voor om de middelen voor doelstelling 2 maximaal te vrijwaren. Transitiemaatregelen voor regio's uit doelstelling 1, uit phasing-out of andere categorieën kunnen dus niet ten koste gaan van doelstelling 2 middelen.

Enterprise Europe Network

Sinds 2008 participeert Vlaanderen via het Agentschap Ondernemen en het IWT in het Europees netwerk Enterprise Europe Network dat KMO's wegwijs maakt in diverse vormen van transnationaal ondernemerschap. Vlaanderen co-financiert 50% van de werkingskosten van het Vlaamse luik.

Enterprise Europe Network biedt de Vlaamse ondernemer, en vooral de KMO, drie platformen aan: Informatie, Partnering en Feedback, waarin hij/zij letterlijk de internationale horizon kan verruimen en kan werken in en meewerken aan een open Europese markt.

In de eerste plaats wordt erover gewaakt dat de werking van de entiteit Enterprise Europe Network ingebed is in de kwalitatieve dienstverlening van het Agentschap Ondernemen om also een toegevoegde waarde en een Europese dimensie aan de acties van het agentschap te bieden. De werking gebeurt eveneens in afstemming met met andere Vlaamse stakeholders (IWT, FIT, VLEVA) en andere overheidsdiensten zodat gekomen wordt tot een werkbare synergie en adequate signposting ten dienste van de kmo.

Enkele voorbeelden van concrete acties van Enterprise Europe Network:

- Samenwerking met Bestuurszaken rond E-government en E-procurement: in het kader van het samenwerkingsakkoord van het agentschap Ondernemen, zal Enterprise Europe Network de Vlaamse kmo's sensibiliseren, informeren en adviseren rond Europese aanbestedingen via

seminaries, aangepaste folders en weblinks, al dan niet in samenwerking met het departement Bestuurszaken of andere stakeholders.

- AO is aangeduid als middle office voor de implementatie van de Europese Dienstenrichtlijn. Ook hier werkt Enterprise Europe Network actief aan mee, door het organiseren van infosessies, het uitrollen van een meldpunt voor Vlaamse ondernemers die inzake EDRL in het buitenland problemen ondervinden, en het beantwoorden van individuele ondernemersvragen terzake.
- In het kader van de Europese campagne rond CE markering die de EU lanceert in het najaar van 2010, zal Enterprise Europe Network een reeks provinciale workshops opzetten in 2010 waar ondernemers uit kmo's hun vragen rond deze problematiek aan experts kunnen voorleggen.
- In het kader van de SME-feedback opdracht van de Europese Commissie levert Enterprise Europe Network een bijdrage aan doelstelling 3 van het Pact 2020 m.b.t. tot Lissabonstrategie. Door actieve deelname aan openbare consultaties en de eigen organisatie van Vlaamse rondetafels (bvb implementatie Dienstenrichtlijn) terzake wordt feedback van Vlaamse ondernemers vergaard en aan de nodige beleidsvoerders bezorgd, zowel op regionaal als op federaal en Europees niveau.

Van bij de lancering van het programma “Erasmus for Young Entrepreneurs” in 2009 neemt Vlaanderen, via het Enterprise Europe Network bij het Agentschap Ondernemen, aan dit nieuwe Europese initiatief deel. Dit programma beoogt vooral het stimuleren van ondernemersvaardigheden bij jonge ondernemers alsook het bevorderen van het internationaal ondernemerschap.

f) Internationaal

De ‘**Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling**’ (OESO) is voor Vlaanderen een belangrijk forum. Hier worden algemene internationale economische krijtlijnen uitgetekend in overleg met een dertigtal andere geïndustrialiseerde landen.

De werkgroep ‘kmo en ondernemerschap’ is een internationaal forum voor beleidsmakers die het kmo-beleid uitstippelen en ondernemerschap willen bevorderen. Er worden goede praktijken uitgewisseld in het veld van bedrijfsomgeving, globalisering, innovatie, training, toegang tot markten, e-business, vrouwelijk ondernemerschap enzovoort. Via deze werkgroep worden ook contacten gelegd met externe economieën die geen OESO-leden zijn en andere internationale organisaties.

De Vlaamse regering wil via deze en andere OESO-werkgroepen haar eigen beleid verder op punt stellen en contacten leggen met andere overheden binnen eenzelfde beleidsveld.

Kris PEETERS,

minister-president van de Vlaamse Regering,

Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

8 BIJLAGEN

8.1. Overzicht resoluties en moties

Met redenen omklede motie 194 (2009-2010– Nr. 6 van 31 maart 2010 -) Beleidsnota Economie 2009-2014

De samengevat vraagt de motie aan de Vlaamse regering:

- Werk te maken van de duurzame transformatie van het Vlaamse economische weefsel
- De gezonde bedrijven door de crisis heen te helpen
- Aandacht te hebben voor de detectie en de aanpak van armoede bij zelfstandigen
- Te zorgen voor sterke starters en een ondernemerscultuur te stimuleren
- Aandacht te hebben voor de problematiek van micro-ondernemingen en kleine zelfstandigen en hen bovendien voldoende te informeren over de relevante overheidsinstrumenten
- In te zetten op de instrumenten die van de Vlaamse economie een groene economie kunnen maken
- Een operationalisering van de gazellesprong
- Een kans te geven aan nieuwe beloftevolle activiteiten in speerpunt domeinen om zich te ontwikkelen
- Aandacht te hebben voor de ruimere omgeving die het ondernemen in Vlaanderen kunnen ondersteunen en de administratieve vereenvoudiging verder te zetten
- Werk te maken van een grondige evaluatie en eventuele bijsturing van het systeem van strategische investerings- en opleidingssteun.

De elementen van de motie sloten maximaal aan bij de krachtlijnen van de beleidsnota. In 2009-2010 is er dan ook volop werk van gemaakt om op deze vragen in te spelen. Men kan daarvoor verwijzen naar het jaarverslag van het Agentschap Ondernemen over 2009 en naar de monitoring het regeerakkoord en ViA. In deze beleidsbrief wordt ook concreet in gegaan op al ontwikkelde beleidsinitiatieven en de prioriteiten voor het komende jaar.

8.2. Regelgevingsagenda

Titel van het initiatief	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Korte samenvatting van beleidsdoelstellingen	Te doorlopen fases en timing	Vereenvoudiging?	RIA?
Wijzing van het decreet van 31/1/2003 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid	EU staatssteun regels (algemene vrijstellingsverordening, de minimis,...)	Geen	Het decreet is een kaderdecreet dat zo nauw mogelijk dient aan te sluiten bij het maximaal toelaatbare EU kader	- VR - VP Commissie - VP plenair - Raad van State	Nee	Nee (enkel aanpassing aan direct werkende EU regels)

Bijsturing optimalisering HOW	/ RT	Wijziging van het decreet van 7 juli 2006	Geen	Uitbreiding van de rentetoeleage naar kredieten die werden afgesloten vóór de start van de openbare werken voor beroepsdoeleinden	26/3/ 2010 eerste principiële goedkeuring 9/6/2010 Advies SERV 18/6/ 2010 tweede principiële goedkeuring 8/7/2010 Advies RvS 23/7/ 2010 definitieve goedkeuring van het voorstel van decreet met het oog op de indiening bij het Vlaamse Parlement Nog te doorlopen fases: na het zomerreces parlementaire behandeling + bekrachtiging en afkondiging van het decreet	Nee	NEE, als uitzonderingsgrond werd aangevoerd dat het gaat om een zeer kleine inhoudelijke aanpassing van het decreet, waarvan de effecten slechts zeer beperkt zijn
idem		Wijziging van het BVR van 6 juli 2007	Geen	idem	Nog te doorlopen fases: principiële goedkeuring van het ontwerp van besluit adviesaanvragen bij de SERV en de Raad van State; vervolgens verwerking adviezen SERV / RvS; Definitieve goedkeuring van het besluit met de precieze datum van de inwerkingtreding van de bijsluiting		JA

Bijsturing SIOS	Wijziging van het BVR van 22.02.2008	Geen	1. verduidelijking “noodzaak steun” en “stimulerend effect” (EU-regeling) 2. aansluiting criteria bij gewijzigde financiële-economische situatie en beleidsdoelstellingen Vlaamse Regering	23 juli 2010: eerste principiële goedkeuring VR en adviesaanvraag SERV. Volgende stap: adviesaanvraag RvS. Derde stap: aanpassing BVR en redactie MB	Neen	Neen Uitzonderingsgrond: geen vrije juridische beleidsruimte: aanpassing aan EU reglementering
Bijsturing Ecologie	vervanging van het BVR van 16.05.2007	Geen	Uitvoering WIP 18 december 2009: De huidige wedstrijdformule verlaten voor een stelsel dat meer rechtszekerheid biedt en vraag en (subsidie)aanbod met elkaar in evenwicht brengt. Het nieuwe systeem moet werken met duidelijke toekenningscriteria, sturend naar de meest performante technologieën en een gesloten enveloppe (in het perspectief van een meerjarenbegroting) en een minimum aan administratieve lasten	16 juli 2010: eerste principiële goedkeuring VR en adviesaanvraag SERV en MINA. Volgende stap: adviesaanvraag RvS. Derde stap: aanpassing BVR en redactie MB	Neen	JA

8.3. Lijst Afkortingen

AO :	Agentschap Ondernemen
BAN :	Business Angels Netwerk
BBP :	Bruto Binnenlands Product
BEA :	Budget Economisch Advies
BRIC-landen :	<u>B</u> razilië, <u>R</u> usland, <u>I</u> ndia en <u>C</u> hina
B2B :	Business to Business
CAG :	College van Ambtenaren-generaal
CAW :	Centrum Algemeen Welzijn
CIS :	Community Innovation Survey
CIP :	Competitiveness and Innovation Framework Programme
DAEB :	Diensten Algemeen Economisch Belang
DIRV :	Derde Industriële Revolutie in Vlaanderen
ECOOM :	ExpertiseCentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring
EDRL :	Europese DienstenRichtLijn
EEN :	Enterprise Europe Network
EFRO :	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EOL :	Erkende Ondernemingsloketten
EPO :	European Patent Organization
EWI :	Economie, Wetenschap en Innovatie
FIT :	Flanders Investment and Trade
GERD :	Gross Expenditures R&D
GIS :	Geografische InformatieSysteem
GRI :	Global Reporting Initiative
ICT :	Informatie- en Communicatietechnologie
IE :	Intellectuele Eigendom
IMEC :	Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum
IMI :	Internal Market Information System
IPM :	Interactive Policy making
IT :	Informatietechnologie
IWT :	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
KEFIK :	Kenniscentrum voor Financiering van KMO
KIZOK :	KennisInstituut voor Zelfstandig Ondernemerschap en KMO
KKP :	KoopKrachtPariteiten
KMO :	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
LNE :	Leefmilieu, Natuur en Energie
MB :	Ministerieel Besluit
MOW :	Mobiliteit en Openbare Werken
OESO :	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
O & O :	Onderzoek & Ontwikkeling
OVAM :	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PBB :	Preventief Bedrijfsbeleid
PMV :	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
POM :	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
PPS :	Publiek – Private Samenwerking
REG :	Rationeel Energiegebruik
RESOC :	Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité
RVS :	Raad van State
RWO :	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
SARO :	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SERV :	Sociaal Economische Raad voor Vlaanderen
SGI :	Staten-Generaal Industrie
SME :	Small and Medium Enterprises

SWOT :	Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats
TINA :	Transformatie en Innovatie Acceleratie Fonds
TOA :	Technologie, Organisatie en Arbeid
VDAB :	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC :	Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité
VI :	Vlaanderen Internationaal
VIA :	Vlaanderen in Actie
VIB :	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VITO :	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLEVA :	Vlaams-Europees Verbindingsagentschap
VON :	Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk
VP :	Vlaams Parlement
VR :	Vlaamse Regering
VSDO :	Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling
VVSG :	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WIP :	Werkgelegenheids- en Investeringsplan
WVG :	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin